

DIRVA

JAV IR KINIJA

BENDRŲ INTERESŲ IEŠKOJIMAS

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Invazijos į Laosą nesėkmė verčia JAV darytis naujų diplomatinį kelių Indokinijos konflikto likviduoti ar bent jo liepsnom sumažinti. Faktas, kad Hanojus gali prieštintis tik Maskvos ir Pekino remiamas, perša mintį, kad gal, rasit, su tom dviem valstybėm būtų lengviau susikalbėti negu su Šiaurės Vietnamu. Tiesą sakant, JAV jau seniai bandė tuo reikalu susitarti su Kremliu, tačiau be jokių rezultatų. Mat, esamoje būklėje sovietai negali ir nenori padaryti bet koki spaudimą Hanojų. Negali todėl, kad vienoks ar kitoks spaudimas būtų tuojau Raudonosios Kinijos

jos išnaudotas propagandai prieš sovietus. Girdi, jie išduoda tarptautinį komunizmą. O nenori sovietai JAV padėti dėl tos paprastos priežasties, kad jei JAV blo-gai, jiems dėl to tik geriau.

Kinijos interesai yra kiek kitokie. Žinia, ir jiems būtų malonu, kad JAV prestižas visame pasaulyje, ypač Azijoje sumažėtų, tačiau realūs politikos sumetimai Pekiną verčia prileisti ir mintį, kad be JAV ir Raudonoji Kinija turėtų daugiau skaitytis su Sovietų Sąjungos galybe.

Be to, Pekinui neturėtų patikti ir Sovietų Sąjungos įtakos išgalėjimas Šiauriniame Vietname ir po jo eventuali pergalė -- visoje Indokinijoje. Už tat Pekinas visą laiką rekomendavo Hanojų vesti partizaniniką, kuris reikalauja mažiau karinių priemonių. Hanojus didesni žygiai, didinę jo priklausomybę nuo sovietų karo medžiagos tiekimo, nesukelia džiaugsmo Pekine. Iš kitos pusės ir JAV būtų geriau, jei Hanojus laikytųsi daugiau partizaninio karo taktikos, nes tai leistų sumažinti JAV prezenciją Pietryčių Azijoje iki Amerikos visuomenės priimtinių ribų.

Tokiu būdu, nors Raudonosios Kinijos ir JAV neriša jokie bendri interesai dėl taikos, jie daugiau sutampa dėl karo vėdimo būdo. Ir paskutinis Raudonosios Kinijos ministro pirmininko vizitas Hanojuje žinovų aiškinamas kaip tik ta prasme. Būtent, Pekinas visai pažadėjo ateiti Hanojų į pagalbą, jei jos reiktų, tačiau neviešai Čiu Enlai patarė laikytis iš-testo (protracted) karo taktikos, o ne ieškoti greito laimėjimo.

Visa tai prisidėjo prie ankstyvesnio Washingtono nusistatymo ieškoti kokio nors būdo santykių su Raudonąja Kinija su-normavimui. Iki šiol JAV oficialiai Kinijos reprezentantų pripažino tik Čiangkaišeko režimą, nors tas valdo tik 14 milijonų Taivano - Formozos ir apylinkės salų gyventojų. Šiandien didesnė pasaulio valstybių pusė (65) pripažįsta tik Pekiną, kuris iš savo pusės reikalauja jam pripažinti ir Taivaną. Tas Pekino reikalavimas JAV neleidžia vesti ir vadinamos 'dvių Kinijų' politikos. Pasidavimas tačiau Pekino reikalavimui būtų visų 14 milijonų Taivano gyventojų išdavimas, kurie palyginti gana gerai gyvena ir nenorėtų patekti Pekino valdžion. Išeitis čia galėtų būti tokia, kad Taivanas pasiskelbtų visai ne-

New Yorke suruošto Jurgio Gliudos knygos "Simas" pristatymo prezidiumas. Kalba ALTS-gos Richmond Hill skyriaus pirmininkas Jurgis Sirusas, Sėdi iš kairės: rašytojas Pranas Naujokaitis, Emilija Čekienė, Dalia Mackevičiūtė-Baker ir aktorius Vitalis Žukauskas. L. Tamosaičio nuotrauka

KNYGOS 'SIMAS' PRISTATYMAS VISUOMENEI NEW YORKE

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Richmond Hill skyriaus ruoštas New Yorke Jurgio Gliudos naujai išleistos knygos SIMAS pristatymas įvyko š.m. kovo 21 d. Knight of Columbus salėje, Woodhaven.

Akademijai vadovavo skyriaus pirm. Jurgis Sirusas, kuris atidarymo žodyje trumpai priminė, kad

Simo Kudirkos nesekmingas suolis į laisvę atkreipė didelį dėmesį lietuvių, gyvenančių laisvajame pasaulyje: Politiniai veiksniai da-

Rašytojas Pranas Naujokaitis pristatyme kalbėjęs apie J. Gliudą ir jo kūrybą.

priklausoma valstybė, nes taivaniečiai iš tikro Čiangkaišeką ir jo tautinės Kinijos kariuomenės likučius skaito svetimais atėjūnais.

Visa tai žinia lengviau pasakyti, kaip padaryti. Viena tačiau aišku, kad ir Washingtonas dabartinė būklė nepatenkintas ir bando rasti kokią nors išeitį. Čia taip pat įsigalėjo mintis, kad jei pripažįsta komunistinė Sovietų Sąjunga ir ieškoma su ja įvairiausio santykiavimo, kodėl to paties negalima siekti ir su Raudonąja Kinija, kuri su savo 600 milijonų gyventojų yra didžiausia pasaulio valstybė.

re atitinkamų žygių JAV valdžios įstaigose, lietuviška patriotinė spauda talpino daug straipsnių ir nuotraukų liečiančių Simo Kudirkos incidentą, organizuoti vienetai visuose didesniuose Amerikos miestuose, kur yra lietuvių, išėjo į gatves demonstruoti, reikalaujanti Kudirkai padarytą skriaudą atitaisyti. Ypatingai aktyvus šia me reikale pasirodė lietuviškas jaunimas. Jie rašė laiškus prezidentui, senatoriams, kongresmanams prašydami platesnių paaiškinimų ir tikslesnių informacijų, kas buvo padaryta Kudirkos teisės apginti.

Amerikiečių radijas, TV ir spauda daugelį kartų paminėjo Simo Kudirkos nesekmingas pastangas į laisvę, pabrėždami Sovietų jūrininkų žiaurų elgesį su juo, Coast Guard pareigūnų nesiorientavimą šiame reikale ir jų pataikavimą sovietams.

Simo Kudirkos drama ant Amerikos Coast Guard laivo Vigilant Amerikos teritoriniuose vandenyse labai skaudžiai pažeidžia to krašto nusistovėjusį principą -- suteikti globą politiniams emigrantams. Šioj vietoj norisi kažko klausti -- kodėl lietuvis

turi mokėti savo kraują už kiekvieną laisvės trokštančią minutę?

Šią istorinę lietuvių jūrininko dramą Amerikos laive rašytojas J. Gliuda jautriai aprašo tik dabar atspausdintoj naujojoje knygoje -- SIMAS.

Šios knygos vertinimą padaryti pakvietė literatūros kritiką, rašytoją Praną Naujokaitį.

Politinį momentą, kurį padarė Simo suolis į laisvę apibūdino Emilija Čekienė.

Dramos aktorius Vitalis Žukauskas išpildingai (Nukelta į 2 psl.)

DALIA MACKEVIČIŪTĖ - BAKER "Simas" pristatyme skaito Jurgio Gliudos atsiųstą kalbą.

Aktorius V. Žukauskas skaitęs ištrauką iš J. Gliudos knygos "Simas".

PAAUGLIAI LIETUVOJE

Šalia įvairių neigiamųjų, okup. Lietuvos spauda pastaruoju metu labiau susirūpinusi jauni-mo laisvalaikio. "Komj. Tiesoje" komjaunimo pareigūnas Žalauškas nusiskundžia, kad Vilniuje gyvenęs jaunimas mažai domisi teatrais, kinais, spauda, knyga. Esą 20 metų amžiaus jaunuolių tarpe dažnai gali išgirsti kalbant: "išgėriau", "neprisimenu, kaip grįžau į namus". Kreipia dėmesį jaunimas, gausiai lankąs kavines ar gatvėse vaikščiąs su tranzistoriniais radijo aparatais.

Keliamas klausimas: kodėl Vilniaus teatrų salės dažnai būna pustūstės, ypač operos ir baleto teatro? Pasirodo, kad apklausinėjus 250 Vilniaus jaunuolių, 85 net kelio nežinojo operos ir baleto teatrą...

Dar paaiškėjo, kad jaunimas linkęs pasiūlyti detektyvinį filmą, paskaičiuoti knygą apie tris muškietininkus. Jaunimas, paklaustas, kaip jis vertina teatro pastatymą, trumpai atsako: patiko, nepatiko... Tai, pasak laiško autoriaus, liudija apie jaunimo dvasinį bei mąstymo skurdą.

Tačiau, kur glūdi to "dvasinio skurdumo" šaknys, žinoma, nepasakoma. Tas jaunimas, su savo tranzistoriais, ne noru lankyti ypatingai veikalus su propagandos šūkiais, polinkiu skaityti vakariečių knygas -- atrodo, tuo būdu kelia maištą kaip tik prieš skurdžią, agitacijos persunktą aplinką. Tai kaip tik kelia nerimą partijoje, nes ir "Komj. Tiesa" pripažįsta, kad kultūros lobiais nesinaudoja "nemaža jaunimo dalis". Dėl to jau numatyta vis eilė straipsnių ir laiškų.

Paauglių auklėjimo, jų elgesio klausimai tebekvaršina ne tik Vilniaus, kitų miestų spaudos, bet ir mokyklų, teisingumo įstaigų galvas. Kaip tuos

paauglius apsaugoti nuo nusikaltimų, vakarietiškos muzikos bei kitų pomegių, kaip juos sudominti kultūros apraiškomis, svarbiausia, kaip juos paversti gerais komunistais? Tai klausimai, kuriuos, iš dalies, svarstė Vilniuje, vasario mėn. vidury susirinkę jaunimo, prokuratūros (draugė Krestinina...), valdžios, ir kt. atstovai. "Komjaunimo Tiesa" iškėlė kai kurias būdingesnes to pasitarimo mintis.

Vienas įdomesnių reiškinų: 1970 metais Lietuvos paaugliai sudarė 51 procentą darbininkų klasės papildymo. Tik tas ketvirtas buvo išgijęs specialybę, o pagrindinė masė atėjo tiesiai iš mokyklos suolo. Antra, 36,2 proc. paauglių nusikaltimų padaro tie, kurie dirba...

Keli žodžiai apie jaunimą ir meną: Vilniaus operos-baleto teatre ar filharmonijoje metu atytai mergaitės, merginos, vedusiųjų poros. Berniukai tuo metu -- gatvėje... dar kažkur. Apie ką kalbama komjaunimo susirinkimuose? Apie nario mokesčio mokėjimą, gamybos nesklaidumų ir pan. Apie gamtą, grožį, romantiką, meną -- labai retai. (E)

Dalis publikos Jurgio Gliudos knygos "Simas" pristatyme New Yorke, kovo 21 d., kurį suruošė ALT S-gos Richmond Hill skyrius. Nuotraukoje iš kairės: Vasiliauskienė, Reventienė, V. Sirusas, Alinskienė, V. Sirusienė, Naujokaitienė, Darbininko red. tėv. K. Bučmys, dr. B. Paprockienė, G. Žilionienė, V. Leskaitienė, A. ir S. Mackevičiai, L. Tamosaičio nuotrauka

SIMAS ANGLŲ KALBA

ARTI PABAIGTUVIŲ VAINIKO

Kada Jurgio Gliaudos SIMAS pasirodė Vilties laidoje, antrą savaitę paaiškėjo, kad tai yra lietuviškos knygos metų "bestselleris". Daugelis pradėjo siūlyti išleisti tą knygą anglų kalba. Tokia knyga taptų lietuvių politiniu ginklu kovoje dėl Lietuvos laisvės. Juk SIMO tragedija būtų pristatyta didžiulei amerikiečių, ir kitų angliškai kalbančių kraštų visuomenėms.

Lietuviai džiaugiasi dėl retų laiškų redakcijoms, kuriuose iškeliama lietuviški reikalai. Kaip stipriai lietuviškų kovų fronte atrodytų jautriausia amerikiečiams skirta tema, lietuvių rašytojo knyga apie Simą Kudirką! Taip rašo Simo išleidimo anglų kalba rėmėjai ir nei vienam lietuviui patriotui nereikia to įrodinėti ir aiškinti.

Todėl, grynai privačios iniciatyvos plotmė, autorius atsiklausė atskirais kviesliais savo ankstesniųjų knygų rėmėjus. Manyland Books leidykla, turinti akademinio lygio vardą amerikiečių knygų pasaulyje, negali finansiniai paremti sumanymą, reikia primokėti prie pasirodymo išlaidų 3000 dol. Tokios paramos autorius ir paprašė.

Per dešimtį dienų paprašytieji sukėlė SIMO knygai išleisti anglų kalba per 2000 dol. Ypač pastumdėjo reika-

lą pirmyn stambiosios aukos.

Po 100 dol. auokojo:

Prelatas Jonas Kučingis, Los Angeles, Ca.
Lietuvių Kredito kooperatyvas, Los Angeles, Ca.
Klebonas kun. Simonas Morkūnas, Sioux City, Iowa.
Rūta ir P. Sakai, Norwalk, Ca.
Simas Kašielionis, Chicago, Ill.
XX lietuvis, Chicago, Ill. (Auka 101 dol. 01 ct.).
Veronika ir Kazys Lekniai, Detroit, Mi.
Dr. Zigmas Kungys, Los Angeles, Ca.
Dr. Jonas Jurgilas, Granada Hills, Ca.
Adelė Yankus, Detroit, Mi.
Kapitonas Jurgis Gliadys, Saigon, Vietnam.

Po 50 dol. leidimą jau parėmė:

Poeto Pr. Lemberto našlė Monika Lembertienė, Santa Monica, Ca.
Prelatas F. Bartkus, Dallas, Texas.
Rašytojas laureatas Andrius ir Ona Mironai, Santa Monica, Ca.
XX lietuvis, Los Angeles, Ca.
Adelė ir Julius Balsiai, Los Angeles, Ca.
Dr. V. ir J. Dubinskai, Chicago, Ill.
Dr. A. Laucis, Mt. Olive, Ill.
Prof. Raphael Sealy, Berkley, Ca.

Po 25 dol. knygos leidimą parėmė:

Emilis Sinkys, Santa Monica, Ca.
Dr. Mykolas ir Alena Deveniai, Santa Monica, Ca.
Dr. J. Gudauskas ir dr. A. Pautienis, Santa Monica, Ca.
Rita Bureikienė, Los Angeles, Ca.
Bronė ir Aleks. Šimkai, Los Angeles, Ca.
Juozas Vitėnas, Washington, D. C.
Dr. Zigmas ir Nida Brinkiai, Los Angeles, Ca.
Rašyt. Al. Gričius, Los Angeles, Ca.

Po 20 dol. parėmė:

Napoleonas ir Salomė Nyerger, Santa Monica, Ca.
Dr. J. Borevičius, S. J., Chicago, Ill.
Kitos sumos yra po 15 ir 10 dol.
SIMUI išleisti anglų kalba dar reikia pabaigtųjų vainiko, apie 100 dol. DIRVA remia tą didingą sumanymą, kuris vykdomas be precedentų autoriaus iniciatyva. Rezultatai yra nuostabūs. DIRVA siūlo aukas

siųsti tiesiog autoriui, rašant čekį jo vardu: J. Gliauda, 1304 Maltman Ave., Los Angeles, Calif. 90026.

Kaip tik pasirodys SIMAS anglų kalba, pirmieji knygos egzempliorai bus pristatyti rėmėjams. Visi rėmėjai, reikiamą sumą surinkus, bus pagarsinti spaudoje jei neprieštaraus. SIMO išleidimas anglų kalba ir tokiu skubiu laiku, bus ryškiausias atsakymas okupantui, kad išeivija yra stebėtinai gyva ir stebėtinai pajėgi.

Visi kas piketavo dėl Simo Kudirkos, protestavo, rašė laiškus, siuntė telegramas ir liūdėjo, apvainikuokite savo veiklą parama SIMUI išeiti anglų kalba. Tai nėra autoriaus reikalas, tai nėra asmeniškias dalykas, tai yra lietuviškos išeivijos vainikas SIMO tragedijai.

Sudėkime paskutinįjį tūkstantį bet kuria savo paskiria auką. Ryškesnės aukos pagreitins reikalą. Remkime nedelsiant ir skubiai.

SKAUTAI ORGANIZUOJA KELIONĘ Į EUROPA

L.S.S. Kanados rajonas organizuoja kelionę į Europą į Jubiliejinę lietuvių skautų stovyklą Vokietijoje ir ekskursiją po 6 Europos valstybes.

Išskrendama liepos 9 d. 7 v.v. iš Toronto į Londoną lėktuvu ir grįžtama liepos 30 d. 1 v.p. iš Luxemburgo į Torontą. Kaina lėktuvu ten ir atgal \$216.00 įskaitant apdraudą.

Kelionė po Europą 12 dienų \$265.00 Pasiekus Londoną, keliaujančius perims kelionės agentūra ir rūpinsis iki pristatymo į stovyklą liepos 21 d. Į \$265.00 sumą įeina: kelionė, maistas, nakvynė, vadovas, arbatpinigiai, įėjimai į lankomas vietas, bagažo pernešimas (1 gabalo kiekvienam). Bus lankomas Londonas, Paryžius, Ženeva, Montreux, Milanas, Verona, Venecija,

Zalsburgas, Stuttgartas ir stovykla Heidelberg-Schweizingen. Stovykla \$15.00 savaitei. Keliautojų gali būti trys grupės: skrendantieji tik lėktuvu; skrendantieji lėktuvu ir dalyvaujantieji kelionėje; skrendantieji lėktuvu, dalyvaujantieji kelionėje ir stovykloje.

Dar yra lėktuve vietų ir galima registruotis į bet kokią aukščiau išvardintą grupę (skautai ir neskautai) iki balandžio 15 d. atsiunčiant \$100.00 čekį D. Kersis vardu 487 Windermerre Avenue, Toronto 9, Ontario -- Telefonas: 762-5521 arba M. Vasiliauskas, 51 Smithfield Drive, Toronto 18, Ontario -- Telefonas 251-5126. Likusius pinigų reikės sumokėti dalimis arba vienu čekiui iki gegužės 10 d.

NEW JERSEY

• New Jersey Lietuvių Taryba Vasario 16 minėjimus yra atžymėjusi nuo pat pirmųjų metų. Pirmaisiais metais buvo bendras komitetas iš organizacijų rinktu atstovų, kurie metiniuose suvažiavimuose rinkdavo į tokį bendrą komitetą 15 narių ir pavesdavo rūpintis visais lietuviškais reikalais įskaitant Vasario 16 minėjimus ir visus kitus lietuviškus reikalus.

Kiek vėliau buvo suorganizuota — National Lithuanian Council of New Jersey, Inc. Kuomet Chicagoje buvo sudaryta Amerikos Lietuvių Taryba, tai New Jersey Lietuvių Taryba susiaurino savo veiklą ir sutrumpino savo vardą išleidžiant "National" vardą.

Dažnai keitėsi N. J. L. Tarybos Valdyba. Jos pirmininkais yra buvę dabar žymūs lietuviai: adv. Kazys Paulauskas, adv. Andrius Selvestravičius, dabar abudu New Jersey valstybės apygardų teisėjai, vėliau pirmininkavo prof. Jokūbas J. Stukas ir keletas kitų gerų lietuvių. Sekretorius visą laiką yra tas pats — A. S. Trečiokas.

Paskutiniu metu N. J. L. Taryba daugiau veikia ne lietuvių tarpe, kad tuo galėtų daugiau prisidėti dėl Lietuvos laisvinimo, yra įsitvėgęs bendrai veiklai su ukrainiečiais, latviais ir es-

■ Europos lietuviai

LIUDAS VISMANTAS

DĖL VOKIETIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS STATUTO

VLB statutas jau daug kartų buvo keistas. Paskutinį kartą jis buvo 1967 m. balandžio 2 d. Tarybos posėdyje priimtas ir vokiečių teismo registracijos skyriuje užregistruotas. Tačiau ir dėl šio statuto redakcijos lietuvių bendruomenėje kilo didelis nepasitenkinimas. Ypač buvo nepatenkinti senieji bendruomenės veikėjai, kurie turėjo iš naujo rašutprasyti, kad būtų priimti į bendruomenę. Daugelis tų senųjų narių atsisakė visai dalyvauti bendruomenėje. Taip buvo atstumta nemaža aktyvių bendruomenininkų.

Nemaža ginčų kilo ir dėl bendruomenės tikslo aptarimo ir narių sudėties. Bendruomenės tikslas dabartiniame statute šiaip nusakyta: "Savitarpinė, socialinė, kultūrinė globa bei parama ir tautiškumo palaikymas". Šių metų Tarybos sesijoje buvo labai ilgai ginčytasi dėl bendruomenės tikslo ir buvo pasiūlytos bent kelios redakcinės formulės, tačiau nė viena iš jų negavo reikalaujamo 2/3 Tarybos narių balsų skaičiaus. Priimtinausias buvo pasiūlymas "Lietuvių kultūros palaikymas ir ugdymas, savitarpinė, socialinė parama, bendruomeninių ryšių stiprinimas ir lietuviybės puoselėjimas", bet ir ši redakcija nebuvo priimta. Taigi, bendruomenės tikslas liko nepakeistas, nors jis ir nevykusiai formuluotas.

Dar daugiau ginčų yra sukėlęs 5 statuto paragrafas, kuris taip skamba: "Kiekvienas Vokietijoje gyvenantis lietuvis arba lietuvių kilmės asmuo, pasiekęs 18-sius metus, gali priklausyti Bendruomenei. Nariu tampama, pareiškus norą raštu ir įsiregistravus į Apylinkės narių sąrašą. Registraciją praveda Apylinkės pirmininkas, kuris apie tai praneša Krašto Valdybai. Pavieniui gyveną asmenys gali prašyti užregistruoti betarpiu Krašto Valdybos vedamame sąraše". Šis paragrafas apsunkina ir suvaržo bendruomeninę veiklą. Tai parodė 1968 m. Tarybos rinkimų rezultatai. Daugelis lietuvių, nesutikdami su šiuo statuto paragrafu, pasiliko už bendruomenės ribų. Daug mišrių šeimų narių iš bendruomenės pasitraukė. Nemaža buvo narių, kurie nenorėjo raštu prašytis ir iš naujo stoti į bendruomenę. Tuo būdu bendruomenėje nebeliko ir 1000 narių, nors Vokietijoje lietuvių priskaitoma apie 10.000.

Statuto keitimo referentas J. Barasas šių metų sesijoje buvo pasiūlęs taip pakeisti 5 paragrafą: "Kiekvienas Vokietijoje gyvenantis lietuvis, lietuvių kilmės asmuo arba su juo sukūręs šeimą kitatautis, pritarius šio statuto 2 paragrafe nurodytiems tikslams, ir sulaukęs 18 m., gali priklausyti Bendruomenei". Tarybos narys Stp. Vykintas buvo pasiūlęs pataisą vietoj 18 m. priimti 16 m. sulaukusius narius į bendruomenę. Ši pataisa buvo priimta, tačiau visą 5 paragrafo siūlomą redakciją atmetus, liko nebegaliojanti ir pataisa. Tuo būdu ilgai ginčai dėl statuto pakeitimo pasirodė tuščių šiaudų kūlimu. Be abejo, nuo to nukentės Vokietijos lietuvių bendruomenė, kurios nemažai daliai yra suvaržytas įstojimas į bendruomenę.

Mums atrodo, kad ateityje reikėtų VLB statutą ne lopyti, bet iš pagrindų įpakeisti. Tačiau šiam tikslui pasiekti reikia tokios VLB Tarybos, kuri labiau apie bendruomenės gerovę galvotų, o ne apie ilgiausią išsilaikymą viršūnėse.

* "Europos Lietuvis" dėl Anglijos paštininkų ilgai užtrukusio streiko Vokietijos lietuvių pasiekė tik po 2 mėnesių.

* Coventry Vasario 16 d. minėjime paskaitą laikė DBLS pirm. j. Alkis, Meninė programą atliko Londono "Grandis".

* Memmingeno apylinkė išrinko naują valdybą, kuri pareigomis pasiskirstė taip: Vyrt, Bernotas -- pirmininkas, Vainoras -- sekretorius, A. Dasy -- išdėtininkas ir V. Damijonaitis -- narys parengimų reikalams. Neseniai šioje apylinkėje susiorganizavo Lietuvių Moterų Klubas, Klubui vadovauti išrinkta pirm. Birutė Vainorienė.

* Dillingeno apylinkėje beliko vos 7 nariai. Apylinkė vadovauja buvęs Vasario 16 gimnazijos mokinys Eduardas Getneris, Bažnytiniam Dillingeno komitetui pirmininkauja Ed. Getneris, senj.

* Buv. ministerio pirmininko E. Galvanausko našlė, gyvenanti Prancūzijoje, Aix-Les-Bains vasarvietėje, yra labai sunkioje materialinėje būklėje.

Australijos padangėje

ANTANAS LAUKAITIS

Prieš savaitę Australijoje lankėsi iš Clevelando grupę lietuvių gydytojų su savo žmonomis.

Be savo ekskursijos pagrindinio tikslo, susipažįstant su Australijos mediciniškais įstaigomis, išklausant ir skaitant eilę paskaitų, mieli svečiai iš Amerikos applanė eilę Australijos miestų, susitiko savo giminių bei pažįstamų ir, po savaitės viešėjimo, išskrido namo, palikdami ne tik mums bet ir savo kolegoms australams labai gerą įspūdį.

Australijos lietuviai, o ypačingai mūsų jaunimas laukė vieno asmens iš šios visos ekskursijos, tai PLB vicepirmininkas Mildos Lenkauskienės. Gyvendami gana tolokai nuo didžiųjų lietuvių centrų Amerikoje, mes esame išsilgę žmonių, visuomenininkų ir kitų iškilųjų lietuvių, kurie, kaip kad miręs J. Bačiūnas, lietuviai krepšininkai, solistas S. Baras ir kiti, mus praeityje applanė visuomet daugiau ar mažiau sukelia mummyse norą ir pasiryžimą lietuviškąjį darbą tęsti ir toliau. Tai bima lyg apstulstančio žmogaus pažindinimas.

Vienas iš svarbiausių uždavinių yra mūsų jaunimas ir jo išlaikymas Lietuviškoje dvasioje. Prieš pirmąjį Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresą galima buvo labai aiškiai pajusti jaunimo norą ir pasiryžimą jame dalyvauti ir savo dalyvavimu įsijungti į bendrąją pasaulio lietuviškąją šeimą. Ir tikrai, mes dalyvavome, darėme viską, kad mūsų atstovai mus gerai reprezentuotų ir grįžus po to visko, kad jie ir toliau pasilikytų su mumis ir būtų mūsų jaunimo vadovai.

Šiandien kai stovime prieš II-ąjį Jaunimo Kongresą, susidomėjimas jaunimo tarpe ir vėl pradeda įsiliepsnoti, kalbama, planuojama, tariamasi. Todėl ir M. Lenkauskienės atsilankymas pas Australijos lietuvių buvo labai laukiamas.

Be pasitarimų su Australijos Krašto v-bos pirmininku V. Neverausku ir Melbourne su vietos lietuvių ir jaunimo atstovais, Sydneyje apylinkės pirmininkas A. Reisgys buvo sušaukęs jaunimo organizacijų ir spaudos informacinį susirinkimą, kuriame be p.p. Lenkauskų dalyvavo V. Aleknaite -- Sydneyjaus ateitininkų atstovė, J. Bogušaitė -- jaunimo, R. Skeivys -- studentų, ALB Krašto Tarybos prezidiumo pirm. prof. dr. A. Kabaila, Mūsų Pastogės redaktorius dr. A. Mauragis ir pats šeimininkas P.A. Reisgys su poniu.

Savo vaizdžiai pranešime M. Lenkauskienė nušvietė pagrindinius Jaunimo Kongreso tikslus ir vykstantį darbą. Jaunimo Kongresas įvyks 1972 m. liepos mėnesį 2 d. Chicagoje, Visame pasaulyje jau pradėta organizuoti specialius organizacinius komitetus, kurie rūpintis savo kraštuose visais šio kongreso darbais ir turės artimą kontaktą su bendruoju komitetu Amerikoje, PLB tikslas yra, kad visų kraštų atstovai būtų deleguoti lietuviškų organizacijų iš savo kraštų.

"Miss Lithuania" rinkimas, būsimajame kongrese nebus vykdomas, tačiau bus bandoma iškelti plačiau ir geriau pasižymėjusį jaunąjį lietuvių ar lietuvių. Pagrindinis šio kongreso tikslas yra sutelkti kuo daugiau mūsų jaunimo iš visų kraštų, nes tai yra pats geriausias būdas bendram lietuviškojo jaunimo subūrimui.

Po savo pranešimo M. Lenkauskienė atsakinėjo į daugybę pateiktų klausimų, užtikrindama, kad kaip Amerikoje, taip ir Australijoje, turime daugiau suprasti savąjį jaunimą, juo daugiau pasitikėti, duodant daugiau konkrečių darbų, kuriuos jaunimas puikiai atlieka.

Adelaidės medicinos daktaras A. Jankus, baigęs 1959 metais Adelaidės universiteto medicinos fakultetą, vėliau tęsė savo studijas ir šešis metus gilinosi patologijos srityje, įsigydamas patologijos specialisto laipsnį, kurį visoje Australijoje yra tik keletas. Išdirbęs keletą metų Adelaidėje, jis buvo pakviestas savo specialybėje dirbti į sostinę Canberą, kur dirbs valstybinėje ligoninėje ir vadovaus kriminalinei patologijai visai sostinės teritorijai, dėstydamas universitete šią mediciną šaką.

SIMAS

pristatymas...

(Atkelta iš 1 psl.)

paskaitė ištrauką iš naujos knygos ir Dalia Mackevičiūtė-Baker perskaitė autoriaus prisiųstą žodį.

Šioje kultūrinėje šventėje dalyvavusiai Daiva Kezienei publika sukėlė ovacijas, kaip vienai iš daugiausia pasidarbavusių New Yorko lietuvių jaunųjų moterų Simo Kudirkos tragedijos kėlimo viešumon informuojant amerikiečių spaudą, televiziją, radiją ir ruošiant prosto demonstracijas. Jai buvo išteikta knyga SIMAS. Kezienne dėkodama už jos pastangų įvertinimą pažymėjo, kad ji viena nieko nebūtų atlikusi, jei būtų netalKinę visa eilė aktyvių kitų moterų ir apamai newyorkiečių bei newjersiečių lietuvių.

Po akademijos skyriaus narės: E. Sirusienė, B. Oniūnienė ir T. Penikienė svečius pavaišino kavute, kurios metu buvo galima įsigyti leidinių. Žmonių atsilankė virš šimto.

warke; balandžio 25 d. 1 val. p. lietuvių parapijos salėje Newarkie iškilmingas banketas.

Koncerte dalyvaus solistai: Prudencija Bičkienė, Ona Pliuškonienė, Liudas Stukas, Robertas Jakutis.

Bankete programą išpildys žibuoklių sekstetas.

• Lietuvos Atsiminimų Radijo Visuotinių Organizacijų Komitetas radijo paramai renkasi į svarbų susirinkimą balandžio 18 dieną, sekmadienį, 7 val. vak. Lietuvių Laisvės salėje, 269 Second Street, Elizabethe.

DIRVA

THE LITHUANIAN
NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO •
PUBLISHED TWO TIMES A WEEK EVERY WEDNESDAY AND
FRIDAY BY AMERICAN LITHUANIAN PRESS RADIO ASS'N. VILNIS,
INC. • SUBSCRIPTION PER YEAR \$13.00 • SINGLE COPY 15 CENTS.

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

DIRVA ISEINA TRECIADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS •
PRENUMERATA MEAMS \$13.00, PUSEI METU \$7.00 • ATSIKIRO
NUMERIO KAINA 15 CENTŲ • STRAIPSNIAI TRUMPINAMI IR
TAISOMI REDAKCIJOS NUOŽIŪRA • NESPAUSDINTI STRAIPSNIAI
GRAŽINAMI TIK AUTORIAUS PRASANT • PAVARDE PASIRASYTI
STRAIPSNIAI NEBŪTINAI IŠREISKIA REDAKCIJOS NUOMONĘ • UŽ
SKELBIMŲ TURINĮ IR KALBĄ REDAKCIJA NEATSAKO.

Dalis publikos J. Gliaudos knygos "Simas" pristatyme New Yorke.

L. Tamošaičio nuotrauka

SIMAS IR MES

EMILJA ČEKIENĖ

Lietuvių tautos žmonių imigracija į kitus kraštus visada buvo bėgimas nuo rusų, anksčiau nuo Rusijos caro vergijos, vėliau nuo Rusijos raudonojo imperializmo, kurio auka ir mes esame atsidūrę šiame krašte. Mus džiaugsmingai priglaudė pirmieji vyresniosios kartos išeiviai, tikėdami, kad pakeisime jų pavargusias nuo organizacinio tautinio darbo gretas. Ir mes neapvylėme jų. Su jaunatviška energija, su entuziazmu tęsėme pradėtą jų darbą, visi vieningai siekdami mūsų tėvynę Lietuvai -- laisvės ir nepriklausomybės.

Gyvendami aukščiausios demokratijos krašte ieškojome būdų ir priemonių viešumon kelti Lietuvos sovietinio okupanto padarytą ir tebedaromą mūsų tėvynę skriaudą, visuose laisvuose kraštuose ieškojome įtakingų politinių draugų bei užtarėjų. Tačiau, kiekvienas kraštas, kad ir laisvas būdamas neturintis ir savo problemų, natūraliai suteikiant pirmenybę jų sprendimams. Taip mūsų prašymai liko davo vis lyg tyruose šaukiančio balsas.

Ir štai besikuriant mums naujame krašte, nejučiom prabėgo ketvirtis šimtmečio metų ir mūsų ankstyvesnių darbuotojų eilės pradėjo retinti neišvengiamai likimo ranka -- mirtis. Pasiliekančius pradėjo apimti nusiminimas, nes didelė dauguma jų vaikų gerai įsikūrusių materialiai, pradėjo tolti nuo lietuviško kamieno, vis giliau įsijungdami į šio krašto kultūrą, kurioje jie baigė mokslus, to krašto laimė.

jimus ir nesekmes bei visas kitas problemas.

Po ketvirčio šimtmečio lietuviškąjį pasaulį ištiko tie patys rūpesčiai, kaip ir ankstesniajį mūsų išeiviją. Tėvai pavargo, vaikai nesusėjo iš jų perimti Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės siekimo idėjų. Vasario 16 dienos minėjimų salės ėmė tuštėti, visuomenėje ir mūsų spaudoje ėmė pasigirsti balsų, kaltinančių veiksmus, organizacijų vadovus neveiklumą, nuovargiu Lietuvos laisvinimo bylą kelti tarptautine prasme.

Tačiau, kritikuoti pačiam nieko neveikiant, yra pats lengviausias ir daugeliui maloniausias darbas. Visi veiksniai ir visos org-jos per tą eilę metų yra daug Lietuvos naudai atlikusios, bet ne šios dienos tema apie tai kalbėti. Šiandien čia susirinkom prisiminti kasdieninį tautos momentą, bet istorinį lietuvių tautos tragedijos įvykį, kuris, kaip meteoras, sužibęs padangėje vienu momentu apskriejo visą laisvąjį pasaulį išgarsindamas Lietuvos ir jos brutalaus okupanto vardą.

Tas įvykis vėl staiga, spontaniškai išjudino mūsų bepradedančias silpnėti gretas net ir tokių, kurie niekuo nebesidomi, kurie užsidarę ir nebejautė jokiame kultūriniam, o tuo labiau politiniam lietuvių tautos įvykiui, kurie tikrai duona tegyvena.

Kurių, anot rumunų rašytojo Yonescu, nebejaudina nei tie, kurie su pavojum gyvybę peršokdavo Berlyno sieną, nei sovietų tarnautojai, kurie nusižudydavo užuot grįžę į savo kraštą, nei knygos, nei autentiški dokumentai, nei paties Stalino dukros liudijimai, nei rusų rašytojų laikymas kalėjimuose ir mūsų jaunų mokslininkų dabar paslaptingo žudymo mirtys.

Bet praėitų metų lapkričio 23-sios dienos SIMO Kudirkos tragedija, nelyginant žemės drebėjimas, išjudino visą laisvąjį pasaulį, o ypač lietuvių, nežinrnt kokiam krašte jie begyvena. Vienus pažadino iš tautinio apsnūdimo, kitiems priminė, kad jo gyslose teka lietuviškas kraujas, dar kitus uždegė kerštu Lietuvos okupantui. Lietuvos, iš kurios mūsų brolis lietuvis, iš prigimtųjų trokšdamas laisvės, ryžosi gyvybės kainą pasiekti ją.

Tas įvykis išjudino ir vėl sujungė mus visus bendrai kovai gelbėti jo gyvybę ir per jo auką reikalauti Lietuvai laisvės. Seni, jauni ir net vaikai gaivališkai išėjom protesto vardan į gatves, į televiziją, radiją ir į pasaulio spaudos puslapius. Ir Vasario 16-tos dienos minėjimų sales vėl užpildėme ne tik senimis, bet dar daugiau janoji karta.

Ne dėl gardesnio duonos kąsnio į laisvę veržėsi Simas. Tą galėjo susikombinuoti jis ir pavergtoji tėvynė ištikimais tarnaudamas okupantui, kuriam nebuvo paklusnus, kaip pasakoją jo draugai Tiesos korespondentui Miniotui, bet ne Tiesoje, Simo gimtinėje, o Amerikoje leidžiamoj prokomunistinėj "Laisvėj" kovo 5 d. Jis neblogoj uždirbdavęs, bet už visus Lietuvos gyvenimo trūkumus kaltindavęs valdžią, kada jie bandydavę įspėti, įvairiai juos plūsdavęs, užsisiklėsdavęs ir tylėdavęs, klausydavęs užsienio radijo ir t.t.

SIMAS nėra tik eilinis politinis bėglys. Jis liks mūsų tautos istorijoje kaip žviesus laisvės simbolis, nes nors gimęs ir auklėtas bolševikinėje sistemoj, bet nepasidavęs jai. Ejęs mokslą dabartinėj okupuotos Lietuvos mokykloj, kurios uždavinys yra priartinti mokinį prie komunizmo statybos praktikos. Jis baigęs mokyklą, kurioje siekiama

mo keliu. O nelaisvėje gyvenantis žmogus kiekvieną momentą svajoja apie laisvės idealą ir visomis savo galiomis siekia jį. To siekė SIMAS Kudirka, siekia ir visa LIETUVA.

Net iš okupantų spaudos matome, kad mūsų tėvynėje tokių yra ne jis vienas. Jau ir visas pasaulis įsitikino Brazilskų pabėgimu ir Simokaičių bandymu.

Simo šuolis į laisvę pasisekė, bet, kaip žinome, gėdingai buvo Amerikos išduotas. Mūsų išgyvenimams nebuvo saiko, ieškojome kaltininkų, o mums dalinai padėjo amerikiečių spauda, komentuo-dama įvykius ir pati ieškodama kaltininkų Amerikos gėdai nuplauti.

Daugelis lietuvių kaltino prezidentą Nixoną, tačiau didžioji dauguma ne tik lietuvių bet ir amerikiečių, stebinčių politinius įvykius, pripažįsta, kad Nixonas kaip tik yra vienas iš paskutiniųjų JAV prezidentų, griežtai atsisakusių vykdyti komunizmui palankią politiką bet kuriuo būdu. Tą su pasipiktinimu tvirtina net Lietuvos okupanto Vilniuje leidžiamas laikraštis "Tiesa" 1970 lapk. 3 d., kur tarp kitko rašoma:

(Nukelta į 4 psl.)

AKIPLĖŠIŠKI MELAGIAI

Kruviną bolševizmo garbinimui pasiskyręs laikraštis Laisvė, kovo 5 d. paskelbė "sensacingą" (jo nuomone) rašinį. Tai mėginamas nuneigti brutalų Simo Kudirkos mušimą ant Vigilant denio.

Vigilant jūreiviai liudijo po priesaiką, kad Simas Kudirka buvo sumuštas Sovietų Sąjunga. Jis buvo nugalėtas Sovietų Sąjunga. Jis buvo nugalėtas Sovietų Sąjunga.

Okupuotoje Lietuvoje dėl Simo Kudirkos įvykio tebeviešpatauja tylą, už tat, pagal Vilniaus čekistų užsakymą prabilo Laisvė. Šiam prabilimui sudarė savotišką sukčiavimo planą: neva rašo korespondentas Vyt. Miniotas iš Lietuvos. Neva jis dalyvavęs, kartu su enkavedistais, apklausinėjęs kalinamą Simą Kudirką. Šia proga tas Vyt. Miniotas skubą netiek parašyti apie patį Simą, kiek padergti "vaduotojus", kurie neva primindami per Simą įvykį "vaduotojiškų" reikalus, gauną iš Amerikos valdžios dolerių. Tokių išvadų prašosi minimo rašinio tendencija.

Suprantama, atmetus tą kvailą pretekstą, aiškiai matyti ir išulų, akiplėšišką melą, kiek tai liečia patį aprašymą. Tai yra gryna bolševikams parsidavusio, bet nelabai gudraus sukčiaus vaizduotė.

Vyt. Miniotas "akimis" ieškojo mušimų pėdsakų, bet, neatrado. "O daugelis Jungtinių Valstijų laikraščių", rašo čekistų užverbuotas rašeiva, "skelbė, kad Simą spardė, daužė jo galvą į geležinius laivo laiptelius, visą laiką mušė".

Kaip žinia, mušimo faktą ne vienas ir ne du, bet daugelis jūreivių liudija per tardymus. Patyru-sio "tardytojo" tonu, tas pat Miniotas užtikrina "nesimato nei mažiausio smurto žymių -- per porą mėnesių jos negalėjo užgyti, nepalikdamos jokių randų".

Sovietinio tardymo metoduose yra tam tikras meistriškumas kankinti tardomus, taip, kad neliktų "jokių pėdsakų, jokių randų". Šitą "meną" paliudijo daugelis, ir jų tarpe Solženicinas. Toli su savo baltinimo rašliava Miniotui sugebėti nuneigti Solženicino žodžius. Pats faktas, kad ok. Lietuvoje spauda tyli apie Simo įvykį, rodo kad tą temą ten pavojinga liesti. Ta tema per daug skaudžiai bado akis sovietinei santvarkai. Juk, visų pirma, kyla natūralus klausimas: žmogus nori gyventi kitur. Leiskime jam elgtis, kaip jis nori.

Melagystės faktas susikerta su tikrove: niekas jau nebekalba apie laivo seifo išlaužimą, trijų tūkstančių rublių plėšimą. Esminis kaltinimas jau liko tardymas dėl pabėgimo iš Sovietų Sąjunga kalėjimo.

Ryškios smulkmenos rodo, kad Vyt. Miniotas vadina ne tą laivą, kuriame plaukiojo Simas Kudirka iki persikėlimo į Sovietų Sąjunga laivą. Jis vadina Kudirkos sūnų Edvardu, kada išlikusiuose čia dokumentuose jis vadinamas Evalduku.

Pagaliau, Vyt. Miniotas aprašo tariamą Simo Kudirkos išvaizdą. Tai "laibas vyriškis", "pailgo veido", "retėjančių plaukų" ir kt. Visi Simo Kudirkos išvaizdos aptarimai susikerta su Vigilanto liudininkų parodymais, ir netgi su čia išlikusia nuotrauka... Ar tikrą Simą Kudirką aprašo Laisvės klaidintojas?

Ir, štai, šiomis dienomis, naujos žinios apie Simą Kudirką visiškai sutriuškino Vyt. Minioto sapaliojimus.

Sunykęs, su atmuštais inkstais, neleidžiamas pasimatyti su savo šeima, paskelbęs atkaklų bado streiką, Simas tyliai gėsta sovietiniame galėjime. Gal būtų jis jau miręs...

O sovietinio korespondento rašliavoje, ir miręs vis dar atrodys "laibas vyriškis", "žvalus ir greitas", "be smurto žymių, be randų".

Ar negalėtų, sakysime, amerikiečių spaudos korespondentas pasimatyti su Simu? Juk sovietiniai "humanistai" viešai pakviesti ir Angelos Davis teismą.

SKAUDUS KLAUSIMAS

Simą Kudirką iš pakrančių sargybos kuterio Vigilant atidavus rusams ir lietuviams sukėlus išpūdingas demonstracijas, Amerikos spaudoj kilo toks triukšmas dėl pagrindinių žmogaus teisių pažeidimo, kad vienu metu JAV valdžios aparatas buvo sukrėstas iki pamatų.

Amerikos priešaky stovinčio žmogaus, prezidento Nixono, pareiškimai skambėjo pakankamai įtikinamai, kad Simo Kudirkos atvejis buvęs išskirtinas, nesiderinąs su pagrindine JAV politika, kuri atremta į žmogaus teisių prižiūrėjimą.

Paskui nuskambėjo visa eilė tyrinėjimų: transporto departamento, valstybės departamento, sekretoriaus Volpes raportas prezidentui ir pagaliau kongreso tyrinėjimai.

Visi šie tyrinėjimai liko apvainikuoti leidiniu kuriame sutraukti tų tyrinėjimų ir apklausinėjimų daviniai.

Rezultatas?

Jokio rezultato. Jokių išvadų, neskaitant mažo ir neesminio dalyko, kad du aukšti pakrančių sargybos pareigūnai buvo priversti pasitraukti pensijon. Vienas jų ir be šio įvykio būtų užkelių mėnesių išėjęs pensijon.

Visų be išimties prieita išvada, kad tai įvyko dėl stokos pagrindinių žinių ir nurodymų, kaip elgtis su asmenu, norinčiu gauti politinę globą. Taip buvo lengviausia nusikratyti kaltę.

Tuose visuose pareiškimuose, įskaitant ir prezidento, niekas neatkreipė dėmesio, kad Simas Kudirka, pagal formalius JAV nusiteikimus, yra Lietuvos pilietis. Gimęs Nepriklausomos Lietuvos metu, jis nebuvo Sovietų Sąjungos pilietis. Ta pilietybė jam buvo primesta, Lietuvą jėga prijungus prie Sovietų Sąjungos. Tyrinėjimams ir tardymams vykstant, neteko niekur užtikti davinų, kad visas tas būrys pareigūnų ar kongresmanų pastebėtų šį faktą, iškeltų jį ir prisimintų, kad Simas Kudirka yra Lietuvos pilietis.

Bet tai prisiminus, būtų reikėję kreiptis į Lietuvos pasiuntinybę ir kvieisti Lietuvos atstovą į tyrinėjimus, kaip Simo Kudirkos atstovą, kuris vienintelis buvo kompetentingas būti visuose tyrinėjimuose neginamo Simo Kudirkos interesų gynėju.

Visa tai nebuvo padaryta. Net dar daugiau.

Skaitykit ir platinkit
DIRVĄ

JURGIS GLIAUDA

My dear comrade I will
up down of russians
ship and go with you
together. If is a pos-
sible please give my
signal. I keep a
sharp lookout = Simas

SIMAS

Kviečiame įsigyti naują Jurgio Gliaudos
knygą apie Simą Kudirką — SIMAS, ku-
rią išleido Vilties leidykla.

Kaina 3 dol.

DIRVA
6907 Superior Ave.
Cleveland, Ohio 44103

Siunčiu dol. ir prašau atsiųsti man

..... egz. SIMAS \$

Mano adresas

SIMAS IR MES...

(Atkelta iš 3 psl.)

-- Šiandien JAV rinkimų kongresą diena. Paprastai jie praeidavo nepastebėti. Tačiau šiomet Baltųjų Rūmų vadovybė jiems skiria beveik ne mažesnę reikšmę, negu prezidento rinkimams. Kodėl taip? Šių metų rinkiminė kampanija vertinama kaip tramplinas šuoliui į 1972 metų prezidento rinkimus, štai kodėl į rinkiminę kampaniją buvo įsijungęs, ko anksčiau niekuomet nebūdavo, ne tik viceprezidentas Agnew, bet ir pats prezidentas R. Nixonas.

Nixonas dabar reikalauja padaryti galą "nepagarbai įstatymams". Šiuos žodžius nesunkiai suprasime prisiminę, kiek daug nemalonumų R. Nixonui yra padaręs kongresas, kuriame daugumą sudaro demokratai. Štai dabar Nixonas, pasinaudodamas demokratų partijos skilimu, po patirto pralaimėjimo, ėmėsi visų žygių, kad vienu šūviu nušautų du zuikius: sustiprintų respublikonų partijos pozicijas kongrese ir išstumtų iš Kapitolijsaus liberalius elementus. Nixonas atvirai stoja už "tvirtos rankos" politiką, remdamas įvairaus plauko reakcionarius, nori priversti užsitraupti visus tuos, kurie prieštarauja agresyviam, militaristiniui JAV politikos kursui. JAV vidaus gyvenime vis ryškėsnis potslis į dešinę, skundžiasi su pasipiktinimu okupantas, baigdamas klausimu, "ar kartais R. Nixono vyriausybė vėl nesugulvojo pabandyti laimėti antikomunizmo kelyje"?

O mes jį kalindami, nejaugi norėtume sukli kairėn? Kurie stebėjome spaudoje skelbiamus kaltininko ieškant senatoriaus Hays ir komisijų SIMO tragedijos apklausinėjimus, galėjome susidaryti nuomonę ir kaltę mesti niekam kitam, kaip tik tai Valsybės Departamentui, kuris lyg patvirtindamas savo kaltę jau ir po to įvykių paslapčia išleido pabėgėlių atvejų instrukcijas, kuriose sakoma:

"Kiek sąlygos leidžia, tokiam asmeniui suteik visokią galimą globą. Tačiau nesipriešink ir neįsakyk priešintis bet kokiam bandymui ginklo jėga atimti (to abtin control) politinės prieglaudų prašančių asmenį".

Tuo tarpu prezidentas Nixonas, susipažinęs su SIMO Kudirkos įvykiu, pavedė Valsybės Departamentui praveisti papildomą tyrinėjimą, paskelbė laikinąsias gaires visoms valdinėms įstaigoms ir pabrėžė, kad kiekvienas atvejis, liečiantis pabėgėlius turi būti skubiai praneštas Valsybės Departamentui ir kitoms tais reikalais besirūpinančioms įstaigoms, o taip pat ir Baltiesiems Rūmams. 1970 m. gruodžio 3 dieną užtikrino, kad nei vienas pabėgėlis prašas azilo teisių neturi būti sauvaišškai kieno nors grąžintas, pilnai neįstytus aplinkybių. Gi pagal tą Valsybės Departamento naują potvarkį istorija kartosis. Bolševikų politika vien grąšinimais ir paremta. Jie visada prašins.

Deja, ne pirmą kartą iš Valsybės Departamento susilaukiame neigiamų rezultatų ir mažes-

niais mūsų tautinių reikalų atvejais. Todėl teisingai pastebėjo aukščiausias komunistų Tiesos korespondentas, kad Nixonas nori sustiprinti savo pozicijas kongrese ir išstumti nepageidaujamus elementus idant jis, o ne pašalinės įtakos galėtų valdyti kraštą.

Dabar viena iš svarbiausių mūsų pareigų yra skubiai įvairiais būdais reikalauti kongresą, kad priverstų Valsybės Departamentą pakeisti šį potvarkį taip, kaip numato JAV įstatymai, kad nesikartotų daugiau tokios tragedijos.

O kad taip yra, štai patvirtina jau dabartinių Valsybės Departamento lankytojų žodžiai "Drauge" 1971.3.18 d. kur skundžiamasi: "Mesėjome į Valsybės departamentą ir norėjome surasti Baltijos valstybių skyrių. Deja, ten nebuvo ne tik skyriaus, bet ir stalo, prie kurio sėdėtų žmogus ir žinotų ką nors apie Baltijos valstybes, nežinint, kad Amerika nepripažįsta okupacijos".

Visuotina laisvojo pasaulio opinija prieš sovietinį žiaurumą paveikė okupantą ir per užsienio korespondentus ėmė skelbti apie SIMA įvairius gandus, kurie neįtikina mus. Lietuvių komunistinės spaudos "Laisvė" leidžiamas New Yorke, paskelbė net pasikalbėjimą su Simo motina, žmona, draugais ir neva su juo pačiu. Kiek šitie gandai yra tikri, štai nusako pats Leninas, kurio žodžiais pagrįsti visi komunistinio idealai: "Komunistai privalo, jeigu reikalinga, naudotis visomis priemonėmis; būtent: apgaulės, suktybių, nelegaliais metodais, meluoti ir slėpti teisybę, kad įsiveržti į darbininkų unijas, jose veikti ir dirbti komunistinį darbą... Geriaunu žudyti šimtą nekaltų, negu paleisti vieną nusikaltėlį" (Sėja, 1970 4 nr. iš Lenino biografijos).

Taip jie ir elgiasi. Pirmiausia Simą apkaltino vagyste laive. Dabar kaltina, kad buvo neklaužada valdžiai ir t.t. Brazilskams taip pat primetė visokius kriminalinius nusikaltimus ir daug kitų pavyzdžių.

Savo spaudoje apkaltino bolševikais ir laisvėje gyvenančius lietuvius, sukėlusius tokį didelį triukšmą pasaulio spaudoje, kurioje iki pat šiol pirmuose puslapiuose ir įžanginiuose buvo rašoma apie Simo Kudirkos tragediją, o tuo pačiu priminama apie bolševikų okupuotą mūsų tėvynę. Simo Kudirkos, Brazilskų ir Simokaičių tragedijos Lietuvos vardą iškėlė tarptautiniu mastu ir įtikino pasaulį, kad už geležinės uždaros gyvenimas nešvie-sėja, kad laisvė tebėra tik mitas ir veltui kas nors bandytų įrodinėti kitaip.

OWNER-OPERATORS
WANTED

If you have a late model tandem tractor and experience in interstate operation, join our growing company covering the Eastern and Middle U. S. Company trailers. Union scale. Paid benefits. Apply to: ST. LOUIS FREIGHT LINES U.S. 20, 1/4 Mile West of Route 421, Michigan City, Indiana, or Call (219) 874-6271. (20-34)

JAUNIMO VAKARAS
PHILADELPHIJOJE

Philadelphijos apylinkėse gyvenantis jaunimas sumanęs suruošti savybinį vakarą - koncertą kovo 13 d. Šv. Andriejaus parapijos salėje, meno programos atlikėjų klausimą lengvai išsprendė. Apsieita su savomis turimomis meno pajėgomis, o "pasisalidinimui" iškviėtė žinomą aktorijų ir publikos juokintoją Vitalį Žukauską iš New Yorko. Jo buvo vaidmuo pajavairinti tarpines meno programos dalis, leidžiant išpildyti joms kiek atsikvėpti.

Eikime prie tolimesnio šio vakaro-koncerto apibūdinimo. Jį sudarėmu žodžio įvadu atidarė Vytautas Maciūnas ir perdavė pirmąją programos dalį pradėti Danutėi Muraškaitei, kuri vakaro dalyvius supažindino su poetu Vytautu Mačerniu ir jo kūryba -- "Vizijos", kur po jos dar pasirodė pora mergaičių paskaitydamos ištraukas iš tolimesnių tų vizijų posmų. Jas pasikeisdamos skaitė Danutė Bakanaitė ir Daiva Makarauskaitė su įsijautimu į išpildomą dalyką ir gera lietuvių kalbos tarena. Jos visos turinėmaža duomenų pasidaryti ateityje geromis dailiojo žodžio interpretatorėmis, o tik bereikėtų iš šalies gauti tinkamos režisūros ir darbe kiek pasitempti.

Gerą išpūdį paliko šeštadieninės Vinco Krėvės mokyklos auklėtinių mišrus choras susidedantis iš 17 mokinukų, kurio vadovė yra mokytoja sol. O. Pliuskonienė. Sudainavo keletą vaikams būdingų, lengvų dainelių.

Jų išpildymas visiems labai patiko ir baigmėje, publikoj nerimstant plėjimams, dar buvo išsprąstas priedas -- Riešutų daina. Pianinu pritarė muzikė Anelė Kaulinytė.

Čia gimęs jaunuolis Kazimieras Ramanauskas-Roman pasigerėtinai paskambino gitara keletą lietuvių liaudies dainų melodijų ir vėliau su jauna, kylančia į aukštesnes muzikos meno pakopas, Silvija Stupelyte dar duetu paskambino sunkesni muzikos kūrinį.

Į pabaigą pasirodė mergaičių kvartetas, kurį paruošė solistė Juzė Augaitytė. Kvartetą sudarė: Renata Baraitė, Rąsa Makarauskaitė, Zita Starkaitė ir gitaristė Danutė Juzaitytė. Ir jos tikrai gražia sutartine, švelnių dainelių melodija ir tonu jautriai reagavo į klausovų širdis.

Šituo kvartetu reikėtų mums daugiau susidomėti, kad jis gavęs visuo-menės pritarimą vis tobulėtų ir plėtotųsi nuo kvarteto per sekstetą iki okteto, ypač turint tokią dainos vadovę kaip sol. Juzė Augaitytė. Juk, me-nas -- dvasios penas, o per jį išliks mūsų tautos dvasia gaivi ir nenusenus.

Po programos vyresnieji vaišinosi prie bufeto ir baro, iš šio vakaro-koncerto išpūdžiais pasidainindami, o jaunimas iki mažiausio mokinuko -- šoko.

Bendrai tarus, tokio pobūdžio jaunimo suruoštas vakaras - koncertas skaitytinas pasisekusiu ir lauktina ateityje jų daugiau. J. Bubelis

J. GRAUDA

Laisvių stoka

Savo laiku mūsų atviro žodžio reporteris Edvardas Šulaitis prasarė, kad kalbant apie laisvę, žmogus nesusigaudai, kur daugiau laisvių, kur mažiau? Nėra tam tikrų laisvių Tarybinėje Sąjungoje, vėl gi, nėra tam tikrų laisvių Jungtinėse Valstybėse.

Suprantama, kiekvienam piliečiui neįtiksi. Kiek vienas savaip išverčia išskridusius posakius ir savaip juos išaiškina. Vienas sako: Edvardas pasakė neatsargiai. Jis suklydo šitaip aptardamas Ameriką. Amerika laisva, o Tarybinė sąjunga neturi laisvių. Kitas jau griežtai apibara Edvardą: tai apšmeižta Amerika, priglaidusi mus šalis, mūsų antroji tėvynė, visų laisvių motina.

Nei vyras klydo, nei vyras šmeižė Ameriką. Vyras pasakė gryną tiesą. O kur pasakei gryną tiesą, apie žmogų arba reiškinį, ten atsiranda ir priešininkų legionai.

Edvardas pasakė tikrą tiesą, kad nėra tam tikrų laisvių ir Amerikoje. Ir nėra ko čia pykti, ir nėra ko čia barti Edvardą, arba siuntinėti jam provokatyvius klausimėlius.

Jis ir neprivalo įrodinėti savo žodžius. Amerikoje yra laisvė tarti žodį ir jo neįrodinėti. Time is money. Kas gais laiką diskusijoms ir svarstyboms?

Tik vienos rankos pirštus atlenkę matome: pirma -- valdžia neturi laisvės pagriebti pilietį, pasodinti jį už grotų ir nusišėpti suėmimą nuo viešumos; valdžia neturi laisvės nubausti tokį pilietį savo galia, išstremti jį (sakysime į Alaską); valdžia neturi laisvės pasibelsti naktį prie jūsų durų, iškratyti jūsų butą, įmesti jus į "juodą varną" (taip vadino anapus areštuotųjų transporto automobilius), ir uždaryti iki tardymas eina, į vienutę; valdžia netgi neturi laisvės patikrinti ar tamsta gyvena iš savo darbo ar šiaip parazitauja be darbo kortelės; valdžia visiškai neturi laisvės patikrinti apie ką rašo ponai rašytojai ir kokias erezijas jie verda savo raštų puslapiuose; valdžia neturi teisės steigti koncentracijos stovyklas, kur visuomenės labai netinkamas elementas yra perauklėjamas ir mokomas produktyviai leisti laiką.

O kur dar krūvos atvejų, kur mes visiškai aiškiai matome šiurpulingą laisvių stoką Amerikoje. Ir spaudinių niekas netikrina -- valdžia neturi laisvės. Ir scenos darbo niekas nekontroliuoja -- vėl valdžia neturi tam laisvės. Net gi niekas neveda sąrašų asmenų, lankančių bažnyčią, krikštijančių vaikus, arba atliekančių pagrabą su kunigu -- tai vis valdžios laisvių stoka.

Valdžia neturi laisvės atplėsti tavo laišką ir valdžia neturi laisvės klausytis tavo telefono šnekų. Valdžia dargi neturi laisvės įrengti mikrofoną viešbučio kambary...

Teisingai tarė Edvardas "nėra tam tikrų laisvių Amerikoje", ar panašiai. Ir kol nėra čia išvardintų laisvių, Edvardas neturi laisvės atsakyti klausimus.

Viesėdami Chicagoje aplankykite

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVE —

PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAZEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

VYTAUTAS ALANTAS

GAISRAS GIRIOJE

Ištrauka iš romano "Šventaragis"

(5)

Dainius, pasidėjęs kankles ant kelių, tingiai braukė pirštais per stygas kažką mąstydamas.

-- Neguli? -- paklausė Šventaragis.

-- Nenoriu miego, o be to, mėgstu pasiklausyti girios bylos naktį.

Ir tikrai, giria bylojo naktį visokiais balsais ir garsais: ji braskėjo, baubė, viauksėjo, ūkavo nerimaudama ir lyg dejuodama. Pelėdos ubčiojo beperstojo, ir jų klaukūs nusikvatojimais aidėjo nuo vieno girios krašto ligi kito. Taipgi be atvangos riaumojo taurai ir stumbrai, ir protarpiais jų maurojimais taip sudrebindavo girią, tarsi jie būtų draskęsi čia pat už medžių. Ypačiai kraupiai nuaidėdavo per girią kažkoks ilgesingas, širdį verčias vilkų staigimas pastūgomis, tartum tie žvėrys būtų pasimetę girios klaičnyse ir beviltiškai šaukęsi pagalbos.

Džiūgas nutilo skambinės ir pratarė išsiklausydamas:

-- Vilkai staugia į mėnulį.

Šventaragiui vaideliojosi, kad giria sunkiai alsuoja ištroškusi drėgmės. Bet vis dėlto jis bevelio klausytis to balsingo triukšmo, kaip kad vaizduotis kas dedasi naktį girios ir raistynų glūdomose. O ten, jam šmėklojosi, turėjo dėtis baisūs ir kruvini dalykai. Ten, pabudę iš savo guolių, išeina medžioti ir kelti savo kruvinų puotų tie plėšrūnai, kurie miega tankumnyuose dienos metu, o raistų akivaruose ima judėti siaubūnai...

Jis žvilgtelėjo ežero pusėn. Pro medžių lapiją daiktai baltavo migla prisidengęs ežero paviršius ir jam pasimaivėjo, lyg kad kažkas, -- gal iš gelmių išplaukusios undinės, -- vietomis ant vandens būtų priklojusios baltų drobulių. Ir vėl, kai jis apmetė akimis dunksančius blankioje mėnesienoje raistynus, jam per nugarą nuvingiavo pagaugiais šiurpulis: kas dedasi naktį tų gyvatynų, akivarų ir raistų glūdomose?

Šventaragis nebenorėjo apie tai galvoti: atvirtes aukštelininkas ir užmetęs rankas už galvos, jis išžiūrėjo pro medžių viršūnes į padangę. Ten kur --ne-kur kone juodame dangaus plote mirgėjo žvaigždės ir vienoje vietoje pro lapų plyšį žvilgė išblyškęs gražus karalaičio Mėnulio veidas.

Ugniakuro apšviesta stovykla panašėjo į vaizduoklišką išsišakojusiais ir padangėsna atsirėmusiais pilioriais šventyklą su žiburiuojančiais palubėje dangiškais šviesuoliais vietoje dervinių deglių ir besikurianančiu ugniakuru vietoje aukuro. Ir jam

dingtelėjo galvon, kad ta šventykla pastatyta girios dievės Medeinės karalystėje...

-- Ką daro Medeinės naktį: miega ar išeina medžioti? -- jam vėl dingtelėjo klausimas ir kažkaip nekilo jokia abejonė dievų naktimis keliaujant girios viršūnėmis pasižvalgyti po savo viešpatystę, o gal ir pamedžioti...

Ji jauna ir labai graži: grakšti, ilgakojė, gintariniais plaukais ir didelėmis švytruojančiomis akimis. Per petį ji persimetusi jaunos meškos kailiu, ant kito peties pasikabinusi įmantriai išrašytą kilpinį, o už nugaros nešapasisėjusi pilną sidabarinių strėlių prikimštą tymo makštę. Ji žengia drąsiai ir lanksčiai, ją lydi Miškinis su Pušaičiu ir jos draugai girios monai. Abipus dievės liumpsi viršūnėmis, tarsi maknodami klampia pieva, du taurai pūdami iš šnervių baltą rūką. Dievė eina ant vieno tauro rago padėjusi ranką, tartum pasiramsčiuodama lazda.... Gal girios įnamiai naktį dėl to ir tokie neramūs, kad jaudinasi ir kelia puotas matydami iš savo lindynių išėjusią su savo palyda pasi-vaikščioti girių viešpatę...

Šventaragio mintis nutraukė Džiūgas: prisitardamas kanklėmis jis ėmė tyliai skanduoti sudėtus žodžius:

(Bus daugiau)

POGRINDIS

REDAGUOJA POGRINDŽIO ŠTABAS

BALANDINĖS NAUJIENOS

Balandžio pirmoji pastato lietuvių visuomenę prieš eventualią mūsų spaudos konsolidaciją. Jau seniai buvo tvirtinama, kad turime per daug paskirų leidinių ir jau pats laikas jiems burtis, jungtis ir konsoliduotis. Ta tema skambėjo žurnalistų suvažiavime. Dabar jau permatomi tiems skambesiams ir atsiliepimai.

Pogrindžio agentai praneša, kad pažangūs laikraščiai Laisvė ir Vilnis įžengė į pažangų kelią. Šie laikraščiai jau iš seno skaudžiai junta savo tirazų menkėjimą, nes dėl senatvės sabotazo energingai išmiršta tų laikraščių platintojai ir visokių vajų rėmėjai. Laisvė ir Vilnis apsiungia į vieną pažangų leidinį. Naujo leidinio pavadinimas: Vilniškoji Laisvė.

Reakcinės lietuvių liaudies atplaišos stengiasi kuoneveikti būsimą leidinį, pravardžiuodami jį Velniškoji Laisvė. Pažangi liaudis velniais netiki ir žengia pažangos keliu pažangaus Internacionalu garsums skambant.

Puspažangiai laikraščiai Vieniųbė ir Akiračiai taip pat linkę apsiungti, nes jungia bendrieji tikslai ir bendrieji interesai. Tačiau čia unijos igyvendinimas pasitarimuos užkliuvo už mirties taško. Mat, viena pusė siūlo būsimą jungtinį laikraštį pavadinti Akiračių Vieniųbė, kita gi pusė tvirtina, kad dera vadinti Vieniųbės Akiračiai. Kaip bebūtų, mirties taškas pasitarimuose nereikia, kad artimoje ateityje Vieniųbė ir Akiračiai atsisakys nuo puspažangio bendravimo su kraštu. Įtariama, kad čia yra redakcijų ambicijos, ir pakvietus jungtinio leidinio redaktoriui, sakysim, Vytautą Kazakevičių, leidinių unija taps faktu.

Naujas, idomus leidinys, atrodo, jau tampa faktu. Tai Žemelio Laiškai Lietuviams. Tokio pavadinimo leidinys netrukus lankys visuomenę.

Idomi balandinė žinia yra apie ALT ir LB. Dėl gilių tėvynės meilės, šios organizacijos nori užkasti kovos kirvius ir smagiai užsirūkyti taikos pypkute. Nesutarimai dabar kyla iš nesutarimo, ar imtis tabaką iš LB darželio, ar iš ALT plantacijų? Besiderant dėl tabako, bijoma, kad koks nors apskrus bendoradarbis neišbruktų į taikos pypkę paprastos marijuanos.

Eliniai tautiečiai, kurie sąžiningai sumoka visas veiklos rėmimo duokles, bailiai laukia, kada iš ALT ir LB konkliavos kaminėlio kils dangun melsvi dūmų kamuolėliai... Deja! Balandiniai nujautimai tokiems laukimams nujaučia ilgą distanciją.

Balandžio pirmosios naujienose dar daug daviinių iš broliužiškos batalijos rašytojų tarpe. Bet tos naujienos, kur kraujas, užmūrytos akys ir keiksmas, nepritinka šiaip taikiam pirmabalandiniam koloritui.

JIS IRGI NORI BŪTI...

LAUREATU

- Novelės premija man širdį čirškina, bet nieko smegenys nevirškina. O kad mūza man teiktų malones, ir premiją ištiestų Kašielionis!

KADZIULIS

AMERIKOJE

(Priėjo Kadziulis ir tarė)

-- Matai, Degutyte parašė eilėraščių apie Angelą Davis, -- kalbėjo būrelyje.

Čia priėjo Kadziulis ir tarė: -- Degutyte pavydi Angelai laisvės. Juk Angela gali ką nori skaityti ir rašyti.

*** -- Ar žinai balandinę naujieną? -- paklausė vienas.

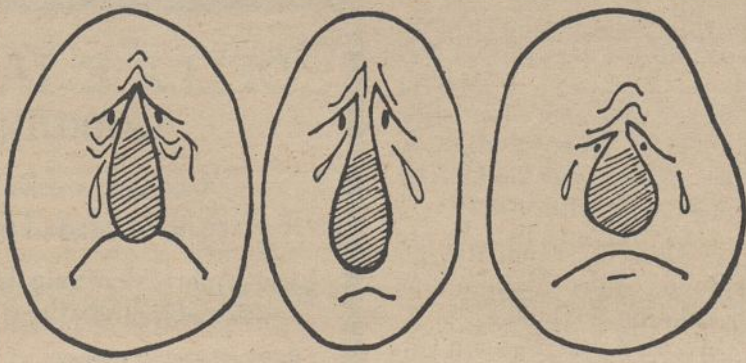
Čia priėjo Kadziulis ir tarė: -- Žinau ir nebalandinę. Chicagočiai nutarė Lietuvių Fondo vajų paaukoti Traviatai.

*** -- O kas ta Traviata? -- paklausė vyras.

Čia priėjo Kadziulis ir tarė:

-- Brangiai atmokama mergina. Jai Chicago lietuviai sukiša per penkiasdešimt tūkstančių dolerių. Tokia pana ne tavo nosiai.

-- Ko skrenda amerikoni!

Šie margučių pavyzdžiai stalą jums papuoš gražiai.

ORO BIULETENIS

BALANDŽIUI

Grėsmingi debesys bendruomeniškos meilės mieste Philadelphiaje vis koncentruojasi ir grasina žaibais. Chicagoje, prie ALT būstinės, taisomi žaibolaidžiai. Esant įtemptai atmosferai, Chicagoje, krabai ėmė graužti vienas kitą, tuo prieštardami gamtamokslinio vadovėlių nurodymams, kad krabai gyvena taikiomis kolonijomis. Gal būtų krabai pradėjo rašyti, nes tik šie kandžioja vienas kitą. Lietuvių Fondo vajuose sausra, už tat gaustis ir derlingi krutuliai Operos laukuose. Metmenų apylinkėse poetas Jonas Mekas atrado gausų kastratų derlių ir apie savo atradimą paskelbė žurnale. Visiška tyła, bet žemas slėgimas, būsimos tikslantinės premijos slėny. Malonūs zefyrai draugiškų recenzijų erdvėje. Kanadoje tilsta griaustiniai nes dail. Urbonas grįžo į kengūrų žemę.

Į stulpelį šitą laibą kirsniu kirtį, tartum žaibą.

LAIŠKAI POGRINDŽIUI

Parašykite, kad Tulys parašė "Aš bučiauvau tavo žmoną", o Tinnis parašė "Dailininko žmoną", Lukšytė parašė "Kalnyvėnią", o Barėnas parašė "Velniją". Stebeikis

Man atrodo, kad Akiračiai turi teisę kalbėti apie gegutės lizdą. Juk jie patys yra gegutės, tad ar ne gegutė kalbėti apie jos gyvenimo filosofiją? Jie krauna kiaušinius į svetimus lizdus. Kasdienis žmogus

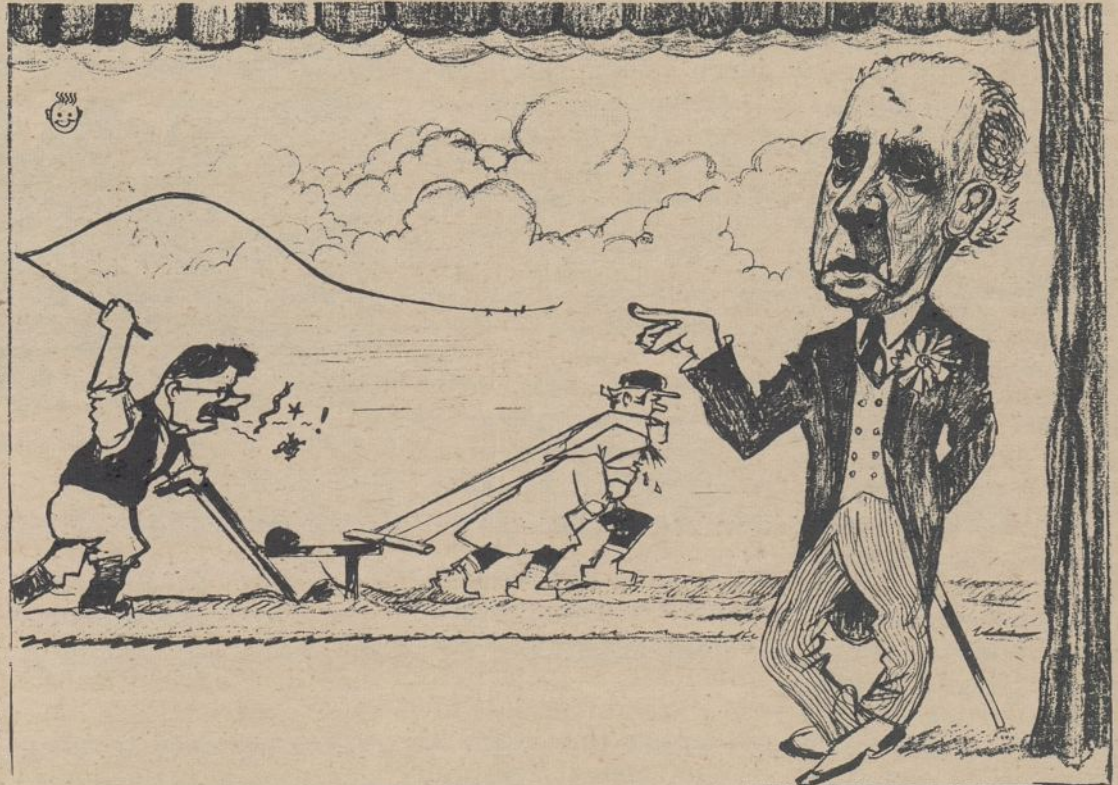
Jeigu, kaip rašo Dirva (Nr. 15) į Lituanistinį Institutą gal įstoti baigę šeštadieninę mokyklą, tai kuriems galams mums rūpintis lituanistikos stipendijomis. Galime iš karto tapti akademikais. Studentas

HOROSKOPAS

Gimę Šaulio ženkle kels balsą už LB įstojimą į ALT. Gimę šieji Liūto ženkle kovos už ALT prisijungimą prie LB. Gimę Svarstyklų ženkle sakys, kad tai jiems rūpi, kaip perykštis

mėnulį? -- ištarė kaž kuri ponija.

Čia priėjo Kadziulis ir tarė: -- Pagal Vilnės žinias, amerikoni vis taikosi pavogti iš mėnulio sovietinį Lunochodą.

Aktorius veteranas Stasys Pilka, kaip specialus Tarybinės aktorių sąjungos svečias visą mėnesį svečiavosi ok. Lietuvoje. Iš ten atvykęs, jis prabilo... panegirikų kolchozo baudžiavai, sakydamas: dabartinių valstiečių varu nesuvarysi į privačius ūkius.

STASYS PILKA:

ATVIRAS ŽODIS:

Atviro žodžio judėjimas aktyviai kovoja už principą šlikti ko liberum veto "niepozwalam" bet kurioje "atviro žodžio" kritikoje. (Laisvė)

KELIAUJANTI KALAITĖ:

Pirmiausia jie sustos Hot Springs, Ark., kad galėtų pasimaudyti su senais pažįstamais. Vėliau kelioms savaitėms jiedu gali pasukti į Kaliforniją. Ilgon kelionėn jiedu išsiveža ir mažytę savo kalaitę. (Naujienos, Nr. 33)

GAVENIOS TEMOS:

Gavėnios pirmą sekmadienį vienas pamokslininkas skatino klausytojus apsimarinti. Ėmė, ir konkrečiai sumetė nuo ko sušilaikyti: Nuo degtinės? Žinoma, per daug negerai. Nuo alaus? Na, koks čia šiandien alus? pamėjo jis ranka. (Darbininkas, Nr. 14)

PATARLĖS KAIP PERLAI

Baidosi Girnius konservatizmo, kaip velnias kryžiaus.

*** Pasitarnavo, kaip Zimanas pagirdamas Remeiki.

*** Susijungė, kaip "Aidai" su "Akiračiais" prieš ALTą.

*** Išsimylėjo, kaip Vincas Trumpa Hilferdingą ir Muravjovą.

*** Aiškūs, kaip Vytauto Kavolio psichologiniai raštai.

*** Įrodinėja, kaip Skardžius, kas yra "lituanistika".

*** Pristatė, kaip Jonaitis Bizauską.

Jie savų neturi ūkių, jie, patenkinti kolūkiu, velka žagrę tarp vagų -- čaižo Sniečkus botagu. Tai teatras, tai vaidyba, tai tarybinė kūryba! Velka žagrę tarp vagų -- čaižo Sniečkus botagu.

PERFECTION IN EXILE: Fourteen Contemporary Lithuanian Writers Akiračiai negali turėti monopolio "atviram žodžiui". Atvirą žodį taria ir "Jau-nosios kartos žurnalas" Metmenys. Ten Jonas Mekas aptaria dabartinius poetus ir prozaikus (matyti pakliuvusius į jo kompaniją Perfection in Exile leidinio puslapiuose). Jonas Mekas taip aptaria "dabartinius" (contemporary) poetus ir prozaikus: (Metmenys, Nr. 20, p. 9).

dabartiniai poetai ir prozaikai tokie jau skiedikai, tokie jau bedaikčiai, be-paučiai.

Pogrindis klausia, kaip atsilieps į tai kiti trylika, kuriuos dr. R. Šilbajoris susodino aplink Joną Meką?

*** KULTŪROS PARASŲTEJE

Anot V. Vaitiekūno, kelnijapmauti per galvą negalima, bet naujoji Valdyba apsimovė.

A. Juodvalkis (Draugas Nr. 54)

Kaip netinka kapeliono pravardžiuoti generolu, taip pat nedera vakarinių literatūros kursų lektoriaus vadinti mokslininku. Pr. V. (Draugas)

Satyros ir sarkazmo vaisės, sunkiai suvirškinamos. Tai rodo tulžingos reakcijos į Pogrindžio šypsena.

TUMORAS IR HUMORAS

Aušrelė Ličkutė

Vos paspaudžia kam jo tumorą, ima loti tas prieš humorą. Visą sviatą žiauriai kaltina ir save baltai išbaltina. Ima čiulpti plūsmo tešmenis, ima keikt raštus ir asmenis ir su klouniška gracija kelia dulkiniui o akciją. Pila su tikra isterija rašalinę dizenteriją - maišo dangų, maišo ūkanas, gavęs humoro palūkanas... Stebi Pogrindis tuos asmenis ir galanda juoko asmenis: visam sviatui sveikas humoras, kai paspaustas klouno tumoras!

Tiek knygų perskaičiau, visus visus mokslus pabaigiau, o negaliu atskirti bendravimo nuo bendradarbiavimo!

JŪRŲ SKAUČIŲ ŠVENTĖ

Atsigręžus atgal į mūsų skautiško jaunimo nueitą veiklos kelią žvilgsnis sustoja prie nedidelio uniformuotų jūrų skaučių būrelio Kaune žygiavusio Laisvės Alėja Sv. Kazimiero šventėje 1936 metais. Tada pradėtos kurti Seserijos jūrų skaučių eilės augo ir plito nepriklausomos Lietuvos mokyklose, ugdant naują jūrinio skautavimo dvasią. Sovietų okupacijai nutraukus šią prasmingą veiklą ir antro pasaulinio karo bangomis išnešus lietuvių tautos dalelę, laisvus vakarus, vėl buvo atkurta Lietuvių Skautų Sąjunga ir Vokietijoje, Nuertingene 1946 m. atsikūrė Seserijos jūrų skautės. Iš Vokietijos emigracija jūrų skaučių veiklą perkėlė į Kanadą (Toronto) ir JAV (Chicago), kur 1950-1956 m. atkurti jūrų skaučių vienetai, išaugę net ligi tuntu, iki šių dienų tęsia gražią, prasmingą ir mūsų jaunimui patrauklią veiklą, kurioje dalyvauja dabar apie 120 jūrų skaučių ir vadovų.

Laimingos, gražios dienos nepastebimai lekia. Greitai prabėgo ir Seserijos jūrų skaučių veiklos 35 metai, per šias eiles besinant jau trečiai generacijai, per jūrų skaučių eiles perėjus gražiam būriui susipratusio lietuviško jaunimo.

Šią, 35 m. jūrų skaučių veiklos sukaktį išpuodingai paminėjo Chicago jūrų skaučių "Nerijos" vietininkija š.m. vasario mėn. 28 d. Jaunimo Centre Chicagoje.

Šventė buvo pradėta pamaldomis Tėvų Jėzuitų koplyčioje jas atlaikant ir labai turiningą pamokslą pasakant jūrų skaučių kapelionui ps. kun. Algimantui Keziui, S.J. Jose su vėliava dalyvavo 62 vietininkijos jūrų skautės bei vadovės.

Iškilmingas minėjimas įvyko mažojoje Jaunimo Centro salėje, dalyvaujant LSS rajono vadovybei, visų tuntu tartininkams, kitiems svečiams, tėveliams ir pačioms jūrų skautėms. Visus šventės dalyvius 35 m. sukakties progą pasveikino Nerijos sesės Milda Kupcikevičiūtė, Kristina Juodvalkytė ir Jūratė Zeikutė deklamuodamos bei skaitydamos sesės Ritos Fabijonienės šiai progai specialiai sukurta poemą. Sukaktį simbolizavo jūrinis tortas su septyniomis žvakėmis, atžymintomis penkmetinių stovyklų lauzus, tortui apjungiant visus 35 veiklos metus. Žvakių uždegimui buvo pakviestos pirmųjų jūrų skaučių vienetų steigėjos bei jų narės. Pirmojo jūrų skaučių vieneto 1936 m. Kaune kūrėjos v.s. H. Plaušaitienės žvakutę jai dėl persilimo negalint dalyvauti, uždegė v.s. M. Jonikienė, LSS Pirmios narė. Vokietijoje atkurto vieneto žvakutę uždegė jo narė A. Veselkienė. Pirmojo jūrų skaučių tuntu (Chicagoje) pirmos tuntininkės v.s. F. Kurgonienės, dabar LSS Pirmios vicepirmininkės žvakutę, jai dėl susirgimo negalint dalyvauti, uždegė ps. Irena Regienė. Seserijos dabartinės jūrų skaučių skyriaus vedėjos s. M. Vasiliauskienės žvakutę, jai iš Toronto negalėjus atvykti, uždegė gint. V. Račiūnienė. Likusias žvakutes uždegė Nerijos vietininkijos laivų vadės Živilė Karaliūnaitė, Giedrė Leonaitė ir Vida Viščiūtė. Žvakutes užpūsti buvo pakviestos septynios jauniausios udrytės.

Daug gražių linkėjimų jūrų skautėms išreiškė rajono vadas v.s. P. Nėdas, vadė ps. I. Kėrelienė, A. Veselkienė, Brolijos jūrų skautų skyriaus.

Nerijos jūrų skautės kanklininkės išpildant minėjimo programą. K. Micevičiaus nuotrauka

riaus vardu j.v.s. Br. Juodelis ir jūrų skaučių tėvų vardu K. Micevičius. Nuoširdūs sveikinimai raštu buvo gauti iš v.s. H. Plaušaitienės, skyriaus vedėjos s. M. Vasiliauskienės ir buvusių jūrų skaučių tuntininkių: v.s. F. Kurgonienės ir s. Zitės Dūdėnienės.

Vaisės, kaip antroji šventės dalis, visiems sėdint prie jūrų skaučių tėvėlių skanumynais apdėtytų stalų, buvo pradėtos kapelionų ps. kun. A. Kezio malda ir jūrų skaučių tėvų komiteto pirm. M. Kupcikevičiūtės torto piovimu. Visiems besivašinant, Mildos Kupcikevičiūtės vadovaujama jūrų skaučių grupė išpildė deklamaciją, dainą, kanklių ir gitarų muzikos montažą "Pajūry", pagal "Gintarėlės" padavimą. Čia puikiai pasirodė kanklininkių penketukas, kurį sudarė jū-

rų skautės keturios sesutės Bilitavičiūtės ir V. Stravinskaitė, deklamuojančios ūdrytės, bei jūrų skautės gabiai vadovaujant sesei Mildai. Puikiai skambėjo sesių dainos, idėta darbą rodė vykusios dekoracijos ir svarbiausia, kad viskas buvo suruošta jaunesnių vadovų rankomis. Didelė, maloni naujiena buvo kanklės ir jų muzika, kurios taip mažai yra didžiojoje Chicagoje. Ir būtu labai gera, kad tos kanklės Nerijoje dažnai nuskambėtų.

Šventė baigėsi smagiu vadovų, tėvėlių ir svečių pabendravimu, kuris parodė, kad palyginti jauna Nerijos vadija puikiai veda mūsų skautišką jaunimą Baltijos krantų link ir turi didelį tėvėlių bei visuomenės pasitikėjimą. Nerijos vietininkijai vadovauja ps. Aldona Jovarauskiene.

j.v.s. B.J.

DETROITO LIETUVIŲ ŽINIOS

RAMOVĖNAI PAMINĖJO DVIDESIMTIS METŲ VEIKLOS SUKAKTĮ

Kovo 21 d. Ramovėnai turėjo Lietuvų Namuose savo skyriaus susirinkimą ir jame paminėjo savo veiklos 20 metų sukaktį. Skyrius turi 25 narius ir į susirinkimą atvyko daugiau kaip pusė narių. Susirinkimą atidarė skyriaus pirmininkas plk. Jonas Šepetys ir, taręs žodį, pakvietė atsistojimu ir tylos minute pagerbti mirusius skyriaus narius. Susirinkimui pravedė pakvietė: gen. Joną Černių — pirmininku ir Viktorą Perminą — sekretoriumi.

Skyriaus veiklos pranešimus padarė: valdybos pirmininkas plk. Jonas Šepetys, sekretorius majoras Kazys Daugvydas, išdininkas Bronius Tatarūnas ir revizijos kom. Česys Šadeika.

Skyriaus išdininko Bronio Tatarūno ištrauka iš kasos knygos finansų stovio, net dvidešimties metų laikotarpio, buvo kruopščiai paruošta, atspausdinta ir skyriaus nariams išdalinta.

Nutarta šiais metais bendromis jėgomis su L.K.K. savanoriais, birutietėmis ir abiejų kuopų šauliais surengti Lietuvos kariuomenės šventės minėjimą su programa ir dovanomis, gautą pelną pasiunčiant žurnalui Kariui paremti.

1971 metams skyriaus valdyba perrinkta ta pati: plk. Jonas Šepetys — pirmininkas, majoras Kazys Daugvydas — sekretorius ir Bronius Tatarūnas — išdininkas. Revizijos komisija: Česys Šadeika — pirmininkas ir Antanas Petras narys.

Susirinkime buvo atlikti balsavimai ir į centro valdybą. Buvo išstatyta net 14

kandidatų. Daugiausiai balsų surinko šie kandidatai: S. Dirmantas, K. Dabulevičius, J. Gaižutis, M. Naujokas, A. Repšys, P. Dirksis ir E. Vengianskis. Balsavimą pravedė išrinkta komisija: Leonas Kalvėnas, Juozas Leščinskas ir Jurgis Rekašius.

Susirinkimo pradžioje skyriaus ir valdybos narių buvo padarytos nuotraukos, kurios bus pasiųstos ir tilps leidžiamojame Ramovėnų II dešimtmečio veiklos atžymėjimo knygoje.

Susirinkimui pasibaigus buvo bendri užkandžiai ir kavutė. Dalyvavo apie dvidešimtis žmonių. Užkandžius paruošė ir šeiminkavė: Juozas ir Marija Kinčiai ir Vėra Kulbokienė.

Amerikos Lietuvių Radijo Klubas "Amerikos Lietuvių Balsas" savo metiniame susirinkime, kuris įvyko kovo 21 d. Lietuvų Namuose išsirinko naują 1971 metams valdybą: pirmininkas Vacys Urbonas, vicepirmininkas Kazys Gogelis, vicepirmininkas Jonas Urbonas, sekretorius Juozas Leščinskas, finansų sekretorius Antanas Janušis, išdininkas Jurgis Rekašius, teisinis patarėjas adv. Kęstutis Ambrosė, direktoriai Vincas Kankalis, Stasys Račiūkaitis ir Antanas Suškauskas, tvarkdarys Juozas Murinas, valdybos nariai: Jonas Kriščiūnas, Stasys Garliauskas, Rimas Korsakas, Rožė Ražauskienė, Feliksas Blauszdis ir Marija Maršalkovičienė. Revizijos komisija: Kazys Ražauskas, Petras Marčiukaitis ir Jonas Maršalkovičius.

Detroito Studentai piktavai Sibiro dainininkus ir šokėjus iš Omsko.

Atvykę prie Masonų auditorijos su 10 plakatu ir juodu karstu, išdalino apie 700 lapelių. Šį studentų pi-

ketavimą kitą dieną aprašė Detroito laikraštis Detroit News.

Studentų ansamblis, kuriam vadovauja muz. Stasys Šližys, kovo 20 d. išsirinko valdybą: Kastytis Karvelis, Antanas Poškus ir Irena Sventickaitė.

Abiturientai kviečia visus, jaunus ir senus, atsilankyti į jų balių "Kartą Pavasarį", kuris įvyks balandžio 17 d., 7 v. v. Lietuvų Namuose. Paklauskime jaunimo balso, jei norime, kad jaunimas būtų su mumis, būkime ir mes su jais ir vykime į jų ruošiamą balių. I balių registruojamasi ir vietos užsakomos pas Juozą Orenta tel. 274-3213. Balių globoja skaučių ir skautų tėvų komitetas.

Stasio Butkaus šaulių kuopos susirinkime, kuris įvyko vasario 28 d. Lietuvų Namuose, buvo išrinkti į valdybą 4 nauji nariai ir dabar valdybos sąstatas iki ateinančių metų rinkimų yra toks: pirmininkas Vincas Tamošiūnas, I-mas vicepirmininkas Antanas Petras, II-ras vicepirmininkas Vladas Simutis, sekretorė Elžbėta Jodinskienė, išdininkas Petras Bliudžius, kultūrinės ir spaudos sekcijos vadovas Jonas Švoba, moterų sekcijos vadovė Bronė Selenienė, sporto sekcijos vadovas Jonas Šostakas ir nariai: Matas Baukys, Antanas Siurkus ir Jonas Kavaliauskas, jaunimo sekcijos vadovas Robertas Selenis ir parengimų komisija: Juozas Augaitis, Feliksas Blauszdis, Jonas Butkus ir Kazys Sragauskas.

Vilniaus Sąjungos Detroito skyrius 1971 m. valdybą išsirinko sekančią: pirmininkas Albertas Mišius, sekretorius Kazys Veikutis, išdininkas Eugenija Bulatienė. Revizijos komisija: Alfonsas Rimba, Vytautas Gurka ir Valentinė Osteikienė.

Detroito Jūrų šaulių "Svyturio" kuopos konkurso šokių vakaras įvyks balandžio 24 d., 7 val. vakare. Bus premijuojami trys šokiai: polka, valsas ir tangos. Kiekvienam šokiui bus skiriamos dvi premijos.

A. Grinius

SAN FRANCISCO

Dail. Leonas Urbonas San Mateo College salėje turėjo pasėkmingą ir įdomią paskaitą bei savo meno darbų parodą. Paskaitoje dalyvavo virš 50 San Francisco ir apylinkėse gyvenusių lietuvių, ypač proporingai daug jaunimo. Po paskaitos buvo kavutė su užkandžiais, kurią organizavo Lila Pažemėnienė ir Vanda Šliūpienė.

San Jose mieste sėkmingai veikia lituanistinė šeštadienio mokykla vadovaujama Aldonos Kudirkienės ir Rūtos Laurinaitienės. Vaikai atvežami net iš vietovių esančių 40 mylių atstume.

San Francisco Lietuvių Bendruomenės pirmininkas inž. Vytautas Šliūpas darbo reikalais išvyko trims savaitėms į Etiopiją, Afganistaną, Iraną, Turkiją, Graikiją ir Tunisą. Jam važinėjant, L. B. apylinkei vadovauja vicepirmininkas Alfonsas Vindašius, gyvenantis Sunnyvalle.

Atsikėlę gyventi į San Francisco apylinkę lietuviškos šeimos: inž. A. Grigaliūnas (į Walnut Creek) iš Los Angeles ir inž. V. Leikus (į Mountain View) iš Connecticut.

Vasario šešioliktosios minėjime paskaitą skaitė pulkininkas K. Pažemėnas, atvykęs iš Los Angeles.

Skaitykit ir platinkit
DIRVĄ

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIK & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRYŠ MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

PETKUS

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO

2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS

1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9

TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

SUPERIOR SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

MOKA AUKŠTAS PALŪKANAS UŽ PADĖTUS INDĖLIUS.

Už paprastus indėlius moka **5%**

Už įvairius taupymo sertifikatus moka

aukštesnius nuosimčius

Visiems indėliams valdžios apdrauda pakelta iki \$20,000.00.

Teiraukitės bet kuriame SUPERIOR SAVINGS skyriuje dėl taupymo sąlygų ir Jums bus paaiškinta, kokį taupymo būdą pasirinkti, kad gavus didžiausias palūkanas.

SUPERIOR SAVINGS skyriai:

798 EAST 185th STREET
Telephone 481-8552

6712 SUPERIOR AVENUE
Telephone 431-2497

13515 EUCLID AVENUE
At Superior — (Near Rapid)
Telephone 681-8100

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
361-1763

936 East 185th Street
531-7770

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• **Pedagoginiai liuanistikos kursai** balandžio 4 d., sekmadienį, Naujosios parapijos salėje rengia literatūros valandėlę. Programoje kursų lankytojų kūrinių, literatūriniai duotomis temomis parašyti darbai ir muzika. Pradžią 5:45, įėjimas laisvas.

Visi nuoširdžiai kviečiami.

• **Petras Dauparas** apie 80 m. amžiaus, buvęs ilgametis clevelandietis, miręs St. Petersburge, Floridoje, parvežtas palaidoti Clevelande, kur gyvena du jo sūnūs. Velionis buvo geras Dirvos rėmėjas.

• **A. L. Tautinės S-gos** Clevelando skyrus metinis susirinkimas šaukiamas š. m. gegužės 2 d., 12 val. Lietuvių Namuose (877 E. 185th St.). Dabotvarkėje numatyta valdybos ir revizijos komisijos pranešimai, ALT S-gos seimo ir kiti reikalai. Susirinkime bus išrinkti skyrus atstovai į ALTS seimą, o taip pat ir nauja skyrus vadovybė — valdyba ir revizijos komisija. Laukiama gausaus skyrus narių dalyvavimo.

• **K. S. Karpis**, praleidęs kelias savaites atostogų Floridoje, grįžo į Clevelandą, parvežęs nuo ten gyvenančių buv. clevelandiečių sveikinimus.

Sveikina dr. A. T. Tamošaitis, Povilas Lingis, Marė ir Justinas Miščikai iš Miami; Tomas Čiurlionis, Domelė Štaupienė iš St. Petersburgo; dr. Jonas T. Vitkus iš Pompano Beach.

• **SLA 14 kuopos narių** susirinkimas įvyks balandžio 5 d., 6:30 v. v., Lithuanian Village name, 377 E. 185 St. Darbotvarkėje: kuopos kasdienių reikalų aptarimas ir naujos valdybos rinkimas. Po susirinkimo ten pat įvyks kuklus broliško bendravimo pobūvis. Nariai prašomi susirinkime ir pobūvyje dalyvauti su savo šeimų nariais.

RUZA BALDANI, sensacinai išpildanti Carmen vaidmenį Lincoln Center New Yorke, Metropolitan operai gastroliuojant Clevelande irgi atliks Carmen rolę. Ruza Baldani, mezosopranas, gimusi Jugoslavijoje, dainavo operose Muenche, Barcelonoje ir Chicagoje. Metropolitan operoje debiutavo 1965-66 m. sezone.

Bilietai į Metropolitan operos spektaklius Clevelande Public Auditorium jau parduvinėjami. Sekite skelbimus.

BILIEITAI JAU PARDUODAMI

METROPOLITAN OPERA

APRIL 26 THRU MAY 1 IN CLEVELAND PUBLIC AUDITORIUM

Apr. 26, Eve: CARMEN	Apr. 30, Eve: AIDA
Apr. 27, Eve: WERTHER	May 1, Mat: MADAMA BUTTERFLY
Apr. 28, Eve: LA PERICHOLE	May 1, Eve: DON GIOVANNI
Apr. 29, Eve: RIGOLETTO	

PRICES: \$2.50, \$4, \$5, \$6, \$7, \$8, \$10, \$11, \$12, \$16 (No Tax)

Tickets Available for All Operas—Not All Prices for Some Operas.

BOX OFFICE: Broadway Savings & Loan Lobby, 299 Euclid Ave. — Phone 621-8897

Open 9:30 A.M.-5:30 P.M. Librettos on Sale Knabe Piano used Exclusively

A.A. Gen. štabo majoras ANTANAS JONAITIS

A.A. gen. štabo maj. Antanas Jonaitis

1971 m. kovo 25 d. 3 val. po pietų Clevelande ligoninėje mirė gen. štabo majoras Antanas Jonaitis, palikdamas giliam nuliūdime žmoną Izabelę Jonaitienę, dukrą Rimgaile Nasvytienę su vyru Donatu ir anūkėmis, seseris Jonynienę su vyru Detrote ir seserį Lietuvoje, gimines ir artimuosius.

Antanas gimė 1899 m. lapkričio 19 d. Norvikių kaime, Bublelių valsčiu. Šakų apskr., ūkininkų šeimoje. Kad gyvenime atsisotų anttvirtesnių kūrų reikalinga, kiek leidžia aplinkybės, apsisėmė mokslų žiniomis. Baigęs pradžio mokyklą įstojo į gimnaziją. Gimnazijoje mokindamasis įsitraukia į L. Šaulių Sąjungos darbą ir skautus. Tie darbai ir nulėmė jo gyvenimo eigą. Jis įstoja į Lietuvos Karo Mokyklą V laidą ir sekmingai baigia 1923 m. ir pakeliamas į karininko-leitenanto laipsnį. Buvo paskirtas į 9-tą pėst. pulką. Dalyvauja Klaipėdos sukilimo vykdyme. 1926 l.l. perkeliamas į 4-tą pėst. pulką. Būdamas Marijampolės ir Panevėžio igulose liuoslaiki sunaudoja mokslo žinių pagilimui. Jis siunčiamas į Aukšt. Karo Technikos Kursus ir 1928 m. sekmingai baigęs perkeliamas į Ryšių Batalioną. Pagaliau 1934 m. baigė Vytauto Didžiojo Aukštąją karo mokyklą ir pervestas į gen. štabo karininkų korpą, ir perkeltas į Kariuomenės Štabą II skyrių. 1935 m. pakeltas į gen. štabo majoro laipsnį. Sovietams okupavus Lietuvą, 1940 m. rugpjūčio 4 d. jis buvo atleistas į atsargą.

1944 m. Sovietų kariuomenei artėjant į Lietuvos teritoriją, Antanas su šeima pasitraukė į Vokietiją. Karui baigiantis Antanas apsigyveno Regensburge ir vėliau Scheinfelde lietuvių stovykloje. Čia jis ištraukė į stovyklos administracinį darbą, skautų ir visuomeninę veiklą. Su-

Su velionio gyvenimu supažindino A. Mikolūnas. Atsisveikino: ramovėnų vardu Vl. Knistautas, LB I apyl. — F. Eidimtas, šaulių — dr. K. Pautienis, birutininkų — V. Nagevičienė, skautijos — Pr. Karalius, vyr. skautininkės ir seserijos — N. Kersnauskaitė, bičiulių — Ed. Malcanas ir šeimos ir giminės — A. Augustina-
vičienė.

Kun. K. Žemaičiui sukalbėjus maldą, asistuojant K. Giedraičiui ir R. Švarcui, atsisveikini-

mas buvo baigtas giesme "Marija, Marija".

Pirmadienį po pamaldų šv. Jurgio parapijos bažnyčioje, velionis buvo gausaus būrio bičiulių ir giminų palydėtas į Visų Sielų kapines ir palaidotas.

L. Leknickas

sidarius galimybei emigruoti į JAV, jis su šeima 1949 m. atvyko į Clevelandą, gavo darbą Twist Drill Co., kur ir dirbo iki buvo atleistas į pensiją.

Kaip Lietuvoje, Vokietijoje, taip ir atvykęs į Clevelandą, tuoj įsitraukė į skautų veiklą.

1950 m. liepos 22 d. įsikūrė L.V.S. Ramovės Clevelando skyrius. A. Jonaitis judriai prisidėjo prie ramovėnų organizavimo ir vadovavimo: 1952 m. skyriaus išdininkas, 1953 m. skyriaus vicepirmininkas, 1958 m. 1960 m. skyriaus pirmininkas. 1958 m. A. Jonaičiui pirmininkaujant skyrius išigijo vėliavą. Ją išsiuvinėjo ponja Izabelė Jonaitienė.

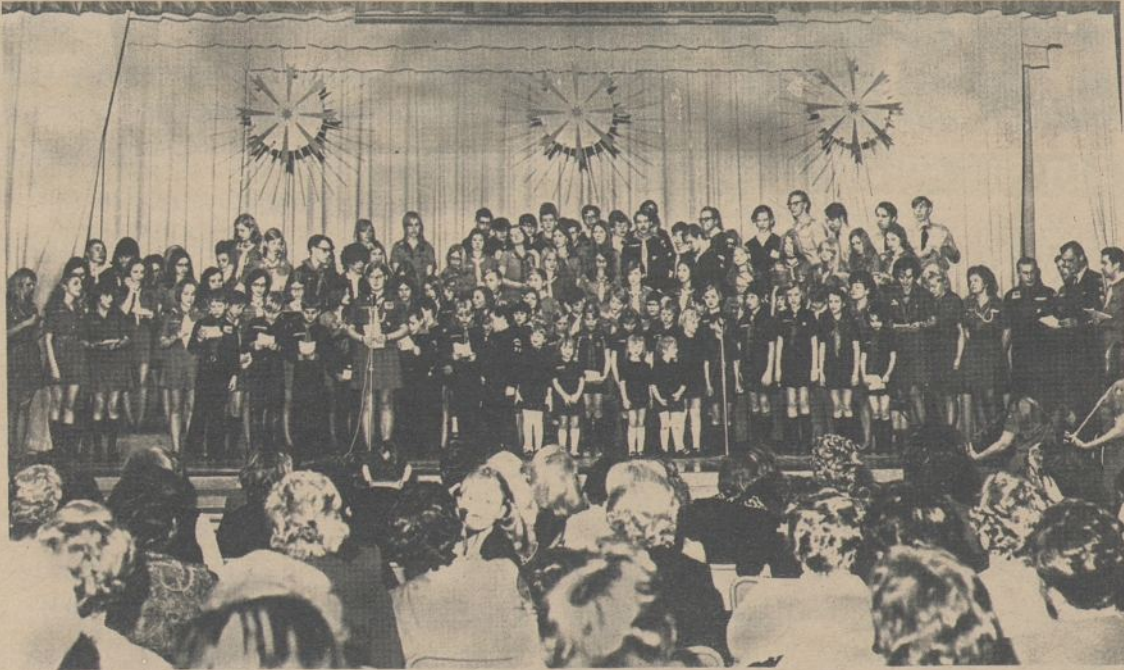
A. Jonaitis Vasario 16-sios gimnazijos rėmėjų būrelio vadovas, dalyvauja Radio Klubo darbe ir rėmė finansiskai. Rėmė sportininkus, dalyvavo jų sudarytose komitetuose, organizavo sporto šventes. Kur buvo išipareigotąs sąžiningai ir stropiai atliko.

A.A. gen. štabo majoro Antano Jonaičio kūnas buvo pašarvotas Della E. Jakubs & Son laidojimo įstaigoje 936 East 185 St., Clevelande, Ohio. Paskutinis atsisveikinimas įvyko š. m. kovo 28 d. 7-9 val. vakare. Lietuvių visuomenė užpildė laidojimo įstaigą. Atsisveikinimui vadovavo Juozas Stempuzis.

Su velionio gyvenimu supažindino A. Mikolūnas. Atsisveikino: ramovėnų vardu Vl. Knistautas, LB I apyl. — F. Eidimtas, šaulių — dr. K. Pautienis, birutininkų — V. Nagevičienė, skautijos — Pr. Karalius, vyr. skautininkės ir seserijos — N. Kersnauskaitė, bičiulių — Ed. Malcanas ir šeimos ir giminės — A. Augustina-
vičienė.

Kun. K. Žemaičiui sukalbėjus maldą, asistuojant K. Giedraičiui ir R. Švarcui, atsisveikini-

mas buvo baigtas giesme "Marija, Marija". Pirmadienį po pamaldų šv. Jurgio parapijos bažnyčioje, velionis buvo gausaus būrio bičiulių ir giminų palydėtas į Visų Sielų kapines ir palaidotas.

Kaziuko mugės Clevelande programos išpildytojai.

J. Carlos nuotrauka

KAZIUKO MUGĖ CLEVELANDE

Clevelando lietuviškoji skautija š. m. kovo mėn. 20 d. tracinės Kaziuko mugės aplinkoje pristatė mūsų visuomenei savo ilgą žiemos vakarų kruopštaus darbo vaisius. Savo kūrybinio ir ugdomojo išradingumo dėka Clevelando skautai ir skautės sugebėjo ir šiais metais bent trumpam sugrąžinti mus į dar atmenamą praeitį ir pasidžiaugti tuo kuo kadaise gyvenome, kur savo lietuvišką širdį gaivino. "Težydi vėliai Lietuva, kaip Tavo slėnių lelija, tebūna vėl namuos ramu..."

Tradicinė Kaziuko mugė ir šiais metais vyko Naujosios parapijos salėje, kuri tą vakarą gal daugiau buvo panaši į lietuviškosios tautodailės muziejų išpuošta lietuviška seklyčia. Tokioj jaukioj ir žavinčioj aplinkoj, labai punktualiai, kaip programoje buvo nustatyta ir įvyko mugės atidarymas. Tvarkingoj ir skautiškos drausmės tvarkoj, sesei I. Bublionei pakvietus, į salę įvygiavo šie skautų ir skautėjų vienetai: Lietuvių Jūrų Skautijos "Klaipėdos" Junginys, Pilėnų tuntas, Neringos tuntas su savo jaunaisiom narėm "Aguonėlėm", židinietės, skautininkės, skautininkės, akademikės, akademikai.

Viesiems užėjus skirtas vietas Neringos tunto tuntininkė Nijolė Kersnauskaitė jautriu žodžiu prabilo į susirinkusius ir atidaryti mugę pakvietė žinoma vyresnios kartos didelė ir ne nuilstama vyčių veikėja Juozą Sadauską.

Juozas Sadauskas, jautrus lietuviškojo gyvenimo stebėtojas ir aktyvus mūsų gyvenimo reiškes, nepaprastai šio momento supajudintas, džiaugėsi, jog jaunoji karta žengia tikru lietuvišku keliu ir gražiu bendradarbiavimu su vyresniaisiais teikia daug vilčių geresniai ir šviesesniai mūsų tautos atečiai.

J. Sadauskui perkirpus kaspinę Kaziuko mugę tapo oficialiai atidaryta.

Esantieji mugėje išstatyti eksponatai ir tokioj lietuviškoj bei meniškaj aplinkoj išdėstyti, stebino lan-

kytojus ir žavėjo kiekvieną. Skautiškas išradingumas, nagingumas ir meilė darbui bei kūrybinga iniciatyva visur ryški. Budinčios skautės visiems mielai aiškino, patarnavo, kvietė pirkti. Ir kaip tu žmogus nesusizavėsi lietuvišku daikteliu, kada į tave kalba tokios meilios lietuviškos atžalėlės. Žiūrovai, o jų buvo labai daug, net iš Pittsburgho atvažiavusiu, turėjo progos pastebėti, jog skautų veikimo ratas nėra vien tik žaidimais paremtas, bet įvairus, kruopštaus ir rimto darbo vainikuotas. Skautų organizaciją ši siekima grožio ir kūrybingumo, kaip tik šia proga ir norėjo parodyti.

Šiuos idealus labai ryškiai kaip tik ir iškelia ir skiepija Neringos tunto tuntininkė, Nijolė Kersnauskaitė, kuri tuntu, galima sakyti, skyrė dalį savo gyvenimo.

Mugė reiškesi ir kitokiom atrakcijom: veikė židiničių lėlių teatras, kuris buvo skoningai ir meniškai sukurta. Židinio ratą suko energinga sesė R. Tatarūnienė. Juo žavėjosi ne tik mūsų mažieji, bet ir kiekvienam suaugusiam buvo kuo pasidžiaugti. Nepaprastai puikios sesės Mirgos Kizienės dekoracijos, tvirta Z. Peckaus režisūra, gražios parinktos dainelės ir t.t. Meškiuko Rudnosiuko nuotykių, sueliliuoti M. Nasvytienės.

Veikė jaunimo kavinė, kuri visą laiką turėjo lankytojų. Pagaliau ne vienas ir atėitį spėjo čigonė — burutininkė. Ne vienas stebėjosi čigonės vaizdžiu dėstymu, širdingų patarimų ir t.t.

Turtinga loterija visus viliojo. Čia daug pasidarbovo židinietė Saliomėja Knis-tautienė platindama bilietus.

Apatinėje salėje skautų, skautėjų mamytės buvo paruošusios gražų bufetą, kur mugės lankytojai galėjo gardžiai, jaukioj nuotai-koj pasivaikinti.

Baigiamąją programą atliko visi vienetai, kur daugiausia reiškesi laisva kūryba ir nepaprastai skambios ir širdį veriančios dainos, Vietomis solo gražiai pasireiškė židinietė Bronė

Kazėnienė.

Taip ir vėl buvo užverstas vienas skautiškojo gyvenimo lapas, kuris tikrai paliko jaunųjų skautų-čių širdyje kitą mažą kibirkštelę daugiau kuo nors domėtis, grožėtis ir gyvenimą gražinti. Ir suaugusiems ši mugė bus palikus šiek tiek romantikos, bei jaunatviško džiaugsmo gyvenimo kasdienybėje ir didelę viltį Lietuvai, kad taip gražiai suburtas toks didelis skautų jaunimo.

Šia proga tenka padėkoti visiems skautų vadovams, vadovėms, o ypačiai tuntininkei Nijolei Kersnauskaitė už tiek daug darbo ir triūsio organizuojant šią mugę ir ją pravedant. Už visos mugės menišką apipavidalinimą, visus techniškus įrengimus ir suplanavimą tenka didžiausia padėka architektui Edvardui Kersnauskui. (le)

• **V. s. Petras Molis, LSB** Vyriausias skautininkas praeitą savaitę tarnybos reikalais lankėsi Clevelande ir ta proga čia buvo susitikęs su Clevelando skautų vadovais ir tarėsi skautų veiklos klausimais.

PAVASARIO BALIUS

Vysk. M. Valančiaus lit. mokyklos tradicinis pavasario balius rengiamas Atvelykio šeštadienį, balandžio 17 d. šv. Jurgio parapijos salėje. Programoje — Grandinėlė. Šokiama gros J. Pažemio orkestras.

• **Harlem Globetrotters**, pasatuly pagarsėjusi krepšinininkų komanda, balandžio 6, antradienį, 8 v. v. žais Clevelando Arenoje su New Jersey Reds. Bilietai nuo 5 iki 3 dol. parduodami Arenoje ir Richman's krautuvėje mieste. Vaikams speciali nuolaida.

• **Arenoje** balandžio 1 d., 8 v. v. įvyks imtynės tarp Ernie Ladd ir Tex McKenzie, o taip pat tarp brolių Fargo, Don ir Johnny, iš Kalifornijos ir Bobo Brazil ir Vic Rosettani. Bilietai nuo 4 iki 2 dol. gaunami Arenoje ir pas Richman's.

• **Apdraudos reikalais** geriausius patarnavimus gaukite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

PARDUODAMAS NAMAS

4 seimų, 16 kambarių, 4 vonios. Namas yra Collinwood apylinkėje. Tel.: 442-2702. (23-26)

PARDUODAMAS NAMAS

Naujoje parapijoje, 5 ir 5 dviejų butų. Moderniai įrengtas, kaip naujas, 2 automobilių garažas. \$30,900.

GEORGE KNAUS

Real Estate

819 East 185 St.

481-9300

(23-24)

Zigmas Peckus, laimėjęs Kaziuko mugėje lėlę, priima iš tuntininkės N. Kersnauskaitės, V. Bacevičiaus nuotrauka

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

LIETUVIŲ TAUTINIŲ NAMŲ NARIŲ METINIS SUSIRINKIMAS

1971 m. balandžio mėn. 3 d. (šeštadienį), 5 v. p. p. Lietuvos Tautinių Namų būstinėje 7108 So. Rockwell Ave., Chicagoje šaukiamas Lietuvos Tautinių Namų narių metinis susirinkimas, susirinkimo darbotvarkė:

1. Lietuvos Tautinių Namų direktoriato ir valdybos pranešimai,
2. Diskusijos dėl pranešimų,
3. Direktorių rinkimas,

4. Einamieji reikalai.

Po susirinkimo 7 v. v. toje pat salėje bus Lietuvos Tautinių Namų pietūs, kuriuose kviečiami dalyvauti nariai su savo šeimomis bei bičiuliais. Pietūs vienam asmeniui \$5.00. Prašom iš anksto rezervuoti vietas tel. PR 6-1349 arba 925-0693.

Valdyba

• Juozas Gaška, buv. teisininkas, Korp. Neo-Lithuania filisteris, mirė Chicagoje š. m. kovo 23 d., būdamas 59 m. amžiaus. Vėlonis buvo gimęs Lietuvoje,

Siaulių apskr. žemelio vals. Diržių km. Mokėsi Žemelio vid. mokykloje, Linkuvos gimnazijoje ir Vytauto D. Universitete. Vokietijoje gyveno Augsburgio stovykloje. Į JAV atvykęs 1950 m., kurį laiką gyveno Clevelande, vėliau persikėlė į Chicago, kur vertėsi savarankiu bizniu. Gausus būrys draugų ir giminių vėlonies palaikys palaidojo šv. Kazimiero kapinėse š. m. kovo 25 d.

NAUJI LIETUVIŲ RAŠYTOJŲ DRAUGIJOS NARIAI

Narių slaptu-raštišku balsavimu, į Lietuvos Rašytojų Draugiją priimti šie asmenys:

Algirdas T. Antanaitis — literatūros kritikas; kun.

Vytautas Bagdanavičius, M. I.C. — tautosakos tyrinėtojas; Ilona Gražytė — literatūros kritikė; Kęstutis Keblys — literatūros kritikas; Marija Saulaitytė — poetė; Rimvydas Šilbajoris — literatūros istorikas ir kritikas; Julija Švabaitė — poetė.

Šiuo metu Lietuvos Rašytojų Draugija turi 91 narį.

ATITAIŠYMAS

Dr. Henriko Brazaičio straipsnyje "Visuomeninės veiklos darnos ieškant" Dirva 1971. 3. 10 Nr. 18 įsibrovė korektūros klaida. Po Vytauto Vaitiekūno citatos praleista baigiamos kabutės. Citata baigiama žodžiais: ... Bet šiandien tokio klausimo nebėra".

Buvusiam ilgamečiui Lietuvos Nepriklausomybės Fondo atstovui ir rėmėjui Philadelphijoje

JUOZUI ČESONIUI

mirus, jo žmonai ALEKSANDRAI, sūnui ALGIMANTUI ir dukrai DALIAI bei artimiesiems reiškiamo gilią užuojautą

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS FONDO VALDYBA

Liudas Tamošaitis
Emilija Čekienė
Juozas Bagdonas
Jurgis Kiaunė
Saulius Sirusas

Mylimai motinai, uošvei ir močiutei

A. A.

ANTANINAI KRIAUCELIŪNIENEI

mirus, dr. LEONUI ir IRENAI KRIAUCELIŪNAMS bei jų vaikams — VIDAI, JOLITAI ir EUGENIJUI giliausią užuojautą reiškia ir kartu liūdi

Modestų šeimos

Maloniam draugui, teisininkui

A. A.

JUOZUI GAŠKAI

mirus, nuoširdžią užuojautą reiškiamo jo žmonai TERESEI, seseriai TEODORAI, broliams ALEKSUI ir ANTANUI, visai giminei ir artimiesiems, liūdėdami kartu su jais —

Algimanta ir Leonas
Dautartai,
Stasys Lukoševičius

A. A.

PRANUI PAUKŠČIUI

mirus, jo seserį AGĄ KUBILIENĘ bei jos šeimą liūdesio valandoje nuoširdžiai užjaučia

Felicija ir Vytautas Izbickai
Juzė ir Aleksandras Lapšiai
Irena ir Petras Navazelskiai
Bronė ir Jonas Vasiai

1971 kovo 10 dieną Bad Mergentheime, Vak. Vokietijoje, mirė mūsų mylima žmona ir motina

A. A.

KAZIMIERA KUDIRKAITĖ-NORKAITIENĖ.

Palaidota kovo 15 d.

Giliai nuliūdę

Jonas Norkaitis
Dr. Jonas Norkaitis jnr.

MARIJAI GRUŠNIENEI

mirus, jos sūnui dr. ARNOLDUI GRUŠNIUI su šeima gilią užuojautą reiškiamo

Stefanija ir Aleksandras
T r a š k a i

Tautinės spaudos rėmėjui, Vilties šimtiniųkui, buv. Lietuvos kariuomenės gen. štabo majorui

A. A.

ANTANUI JONAIČIUI

mirus, jo žmonai IZABELEI, dukrai RIMGALEI NASVYTIENEI su šeima ir artimiesiems reiškiamo gilią užuojautą

Vilties Draugijos Valdyba
ir
Dirva

Neolituanui filisteriui, teisininkui

a. a. JUOZUI GAŠKAI mirus,

netekome mielo mokslo dienų draugo, kurio draugystė džiaugėmės nenutrūkstamai nuo pat mažens dienų.

Mūsų gilią užuojautą tejaucia jo giminės, artimieji ir visi, kam jo netekimas skaudus —

Aleksas ir Kazimiera
Laikūnai

Mylimai motinai

A. A.

ANTANINAI KRIAUCELIŪNIENEI

mirus, sūnų dr. LEONĄ ir jo šeimą skausmo valandoje nuoširdžiai užjaučiame

Baltijos Klubas Chicagoje

Mylimai mamytei

A. A.

ANTANINAI KRIAUCELIŪNIENEI

mirus, sūnų, mielą kolegą dr. LEONĄ su šeima ir dukrą dr. ANTANINĄ, giliai užjaučiame ir kartu liūdimė

Aldona ir Vytautas
Mauručiai

Lietuvos kariuomenės majorui

A. A.

ANTANUI JONAIČIUI

mirus, jo žmoną IZABELĘ, dukterį RIMUTĘ su šeima, seserį ANTANINĄ su šeima ir svainę MEGĄ nuoširdžiai skausmo valandoje užjaučiame

Agota Gudaitienė,
Jolanda ir Alfonsas Kereliai
ir Julius Plaušinitis

A + A

ANTANUI JONAIČIUI

mirus, jo mylimai žmonai IZABELEI, dukrai RIMUTEI su šeima ir giminėms nuoširdžią užuojautą reiškiamo ir kartu liūdimė

Birutė ir Eduardas Malcanai
ir
Elena Vyšniauskienė

Vasario 16 Gimnazijai remti 42-jo būrelio ilgamečiui vadovui

A. A.

ANTANUI JONAIČIUI

mirus, jo žmoną IZABELĘ JONAITIENĘ, dukrą RIMUTĘ NASVYTIENĘ su šeima, giminės ir artimuosius liūdesio valandoje nuoširdžiai užjaučiame

Vasario 16 Gimnazijos
rėmėjai — 42-jo būrelio nariai

Ats. gen. štabo majorui ir šauliui

ANTANUI JONAIČIUI

mirus, žmonai IZABELEI, dukrai RIMUTEI NASVYTIENEI ir giminėms reiškiamo gilią užuojautą

Dr. Pautienis ir šeima
Clevelande